

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, április 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Választási mozgalmak.
- Hatszáz ezer korona az Akadémiának.
- Magyar trónkövetelő.
- Rablóvezérből író.
- A kortesvilág furcsaságai.
- „Jaji Rablógyilkos!”
- Trónkövetelők.
- Választások — junius elején.
- Válik? Nem válik?

A „boszuvágy” — mint korteseszköz.

Arad, április 13.

Az aradi közélet egyik kimagasló alakjától vettük az alábbi sorokat:

A mai időknek különös, de egyben mélyen elszomorító jelensége is, hogy újságok és politikusok a maguk politikai pártállását úgy vélik a legjobban érvényesíteni, ha az ellenkező politikai meggyőződést követőket lekicsinylik, sőt meggyanusítják.

S ezt a jelenséget kirívó módon látom egy aradi lapnak ma megjelent cikkében. Nem vagyok újságíró s nem is szoktam a sajtót kritizálni. Szorgalmas olvasója vagyok az aradi lapoknak s szeretem az elvek harcát, ha az a modern hírlapirodalom színvonalán marad. Ezért különösen rokonszenveztem az aradi lapokkal, a melyek nemcsak tartalmukban voltak a vidék újságjai között az elsők, de a politikai harcmodor helyes, a jó ízlést meg nem bántó alkalmazásában is. A „Függetlenség” mai számában megjelent cikk azonban a maga párt-

céljaiban olyan állítások és föltevések egész füzérét hozza és használja, a melyekről maga is jól tudja, vagy legalább is tudhatja, hogy a valóságtól messze járnak. Ez több a megengedett hangulatkeltésnél, a melyet ilyenkor, választások idején nem szabad szigorú mértékkel mérni; ez nemcsak bennünket, a más pártbelieket és Tisza István grófnak híveit bánthat, de ellenkezik mindazzal, ami a lapot a komolyan gondolkodó olvasókkal szemben kötelezi.

A cikk, amelyre ez állításaim beigazolása céljából rá akarok térni, a többek között így szól:

„... akit a polgárság, míg egyrészt őszinte szeretetéről és ragaszkodásáról, másrészt arról akar biztosítani, hogy nem adja magát eszközül senkifia boszuvágyának kielégítéséhez. Mert a társadalom minden rétegében napról-napra erősebb a meggyőződés, hogy Tisza István gróf kizárólag azért fogadta el az aradi jelöltséget, hogy — persze, ha lehet — megboszulja apjának vereségét, amivel...” és így tovább.

Teljes tisztelettel a sajtó és a politikai küzdelem szabadsága iránt, de egész határozottsággal kijelentem, hogy ez az állítás a legjobb esetben is tévedés, vagy a rosszakaratu informálás ugratásának eredménye. Mindenek előtt a tények szólnak ellene. Tudvalevő, hogy az aradi jelöltség nem Tisza István gróf ötlete volt, hanem aradi polgároké. Köztudomásu az is, hogy Tisza csakis többször és mind-

több oldalról megnyilatkozó kérésnek engedve, a választópolgárok impozáns, nagy számban való állásfoglalása után fogadta el a jelöltséget, s abban semminő más érdek nem vezette, mint hogy a nemzeti munkapártnak, azon politikának, a melyet ő követ, térhódítását biztosítsa. Ez minden politikusként, a kinek módja van rá, kötelessége a maga pártjával szemben.

De hivatkozhatom Tisza Istvánnak magasan álló, egyenes és alacsony gondolatok számára mindig hozzáférhető jellegére, a melyet az említett lap pártján levők is elismernek, s a mely kizárja azt, hogy a kicsinyes boszu gondolatát róla fölteni lehessen. Azt a politikust, aki egyéb hatalmas erényei mellett abban is előljár a magyar politikusok között, hogy legjobban tudja tisztelni elenfeleit, azt nem vezethetik olyan szempontok, mint a minőt ez a cikk imputál neki.

Talán szabad figyelmébe ajánlanom a nevezett lapnak azt a hangot, amelylyel Tisza István gróf az ő politikai pártjának vezérei, Kossuth Ferenc és Apponyi Albert gróf személye és politikájával szemben használ. Ez Kossuth és Apponyi híveit és őszinte követőit legalább annyira kötelezhetné, hogy a Tisza István gróf ellen való támadásaikban Tisza egyéniségét, politikai jellemét ne illessék olyan ráfogásokkal, amelyek arról ugynis lepattannak. Nem is azért szóltam föl, mintha ez árthatna Tisza István grófnak, vagy az ő jelöltségével lelkesülten harcba induló pártnak.

A szárnyas deák.

Írta: Herczeg Ferenc.

Azon a vidéken, ahol ez történt, sokat esett az eső, de ha nem esett, akkor sárga köd vonult a hegyek közt. Egészen lenn, a mély völgykatlanban, feküdt a fekete város. Ezer esztendő, repedezett agyagfalával olyan volt, mint egy kihűlt nagy tégláégető. A sokkéményű, meredek háztetőkön borzas tollu varjúmadarak károgtak, lenn pedig, a nyirkos síkátorok homályában, sárgaképu polgáremberek perlekedtek. A fekete város polgárai olyan zsémbelyes és irigy természetű emberek voltak, mintha nemcsak a házukat, hanem a szívüket is ellepte volna a pénz.

Élt a városban egy ember, valami Pál deák, az nem volt olyan, mint a többi. Neki megvolt a esodálatos adomány, hogy nyitott szemmel is tudott aludni és hogy arról tudott álmodni, amiről akart. Ha elvégezte napi munkáját, hazament a szállására, szép simára pakolta a vánkosát, a nyakába huzta rongyos köpönyegét és ravasz várakezéssel a szívében, elaludt. Éber állapotában kopott és alázatos kis ember volt, amint azonban szenderegni kezdett, az álom kódéből egy másik Pál deák emelkedett ki, aki hatalmas, merész és fényes volt, akár egy ifju herceg.

Az álmok hercege ura volt minden kincsnek és élvezetnek, mivel repülni tudott. Akarnia kellett csak és tüstént szárnyai nőttek, melyek kiemelték a fekete város dohos levegőjéből. Ritmikus hullámvonalbar, a repülés gyönyörétől mámorosan, keringett az égboltozaton. Fölötté, a holdfényben ragyogó felhőszigetek közt, titokzatos légi zarándok csapatok keresztelték egymás útját, alatta pedig, a város fekete tömegében, elszórt szentjánosbogarakként osillogtak a virrasztó mécsesek.

Éjjel az övé volt a világ minden gazdagsága. A királyi kincstár őrei felhördültek álmukban, ha elsuhant fölöttük a szárnyas deák. Ott benn aztán, a vasajtók mögött, fejére tette a gyémántkoronát, könyökig vájkált az igazgyöngyben és ujjain át pergette a drágaköveket, melyek szelid fényvel világítottak az éjszakában. Ha az álmok hercege megunt játszani, tovább szállott. Boltíves ablakok nehéz bársony függönyeit megemelve, beosont fejedelmi hölgyek illatos ágyasházába. Ha másnap a büszke szépek aranyhintójukon végigdöcögtek a városban, a kopott kis deák ravaszul mosolygott utánuk sötét odújából.

A hathetes ősi eső idején messzi-utra is elment. Délén, a kék tenger partján, ismert egy gitárpengéstől hangos kertet, ott brokát ruhás nemes hölgyek és ékes beszédű leventék

sétáltak a márványszobrok tövében. Télviz idején gyakran átkelt a nagy tengeren és fölkereste a pálmaligeteket, hol diószinü, komoly és szép emberek térdepeltek a bálványképek előtt és hosszú esőru, peckes szentmadarak jártak a fák alatt.

Oly nagy volt a deák hatalma, hogy a mult időknek nem lehetett előtte titka. Arany osészből itta ázsiai szatrapák borát, miközben fehér rabnók táncát nézte; édes, enyhe nyári éjszakán a szép királyné aranygályáján evezett lefelé a balkan zugó Niluson; majd denevérként kuporodva a császári páholy oszlopán, káprázó szemmel gyönyörködött a cirkuszi harci játékaiban.

A fekete város polgárai sehogysem tudták megérteni, hogy miért olyan önérzetesen hallgatag, olyan ravaszul elégedett a deák. Sanda szemmel nézték, epésen és gyanakodva lesték, kezdetben csak suttogva emlegették, később már fennszóval hangoztatták, végül pedig nagy kiáltozás támadt a fekete városban:

— A deák a gonosszal cimborál!
Törvény elé állították. Amint meglátta a kintadót, már nem tagadott semmit, hanem megvalotta boldog titkát.

— Máglyára vele! — mondták a polgárok.

De szót akartam emelni annak érdekében, hogy a békésen megindult politikai küzdelemben ezek az eszközök mellőztessenek; akik mégis használnák, azok nemcsak a jó izlésű újságírás törvényeit sértenék meg vele, de az a meggyőződésem, hogy a maguk politikájának se használnának.

Pénzüntézetek küldöttsége Tisza István-nál. Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a magyarországi pénzüntézetek országos szövetsége ma Mándy Lajos elnök vezetésével tisztelgett Tisza Istvánnál, hogy átadják neki a disztagságról szóló oklevelet. A küldöttségben a vidéki pénzüntézetek is képviseltették magukat. Ott volt Aradról Heinrich Sándor, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgatója is. Tisza a lakásán fogadta a küldöttséget. Mándy beszédet intézett Tiszához, kifejtve, hogy Tisza volt az első államférfi, aki belátta a magyarországi pénzüntézetek erkölcsi egyesülésének szükségességét és nagy fontosságát.

Tisza hálás köszönetét fejezte ki az üdvözlésért.

— Jól esik — mondta — az ismerés ama rokonszenves támogatásért, amelyet a magyarországi pénzüntézetek érdekében tanusítottam. Ha vannak is apróbb hiányok a pénzüntézetek kebelében — mint általában minden intézményben — úgy azokat a saját erejükől orvosolhatják. Különben örömmel láttam, hogy a külföldi nagy gazdasági krízist a vidéki pénzüntézetek minden nagyobb megvázkódttatás nélkül kiállották. Ez nagy anyagi erőre és ellentálló képességre mutat. Vétek volna ezt az erőt a jövőben elhanyagolni.

Este lakomán vett részt a küldöttség.

Munkapárti jelölt Békésmegyében. A nemzeti munkapárt jelöltjei mutatkoznak Békésmegyében is. A gyomai választókerületben Fábry

A máglya a piac közepén tornyosult. Köröskörül sok ezer ember nyüzsgött. A férfiak, a nők és a gyermekek arca egyformán sárga, a szeme egyformán szurós volt. Szőnyeges pályán trónolt a város ispánja, egy kicsi, kővér, vadkanfejű ember.

A bakó meggyújtotta a máglyát, a soka-ság pedig elkezdett ujjongani. A polgárok úgy vélekedtek, hogy nagy és fölemelő dolgot művelnek, ha megégetik az egyetlen embert, aki repülni tud.

A deák figyelmesen nézte a piros lángok táncát. És ekkor úgy vette észre, hogy itt valami nagy csoda készül. Az imént még sárga és gonosz volt minden ember arca, most már piros és boldog mindegyik. A tűz alkalmasint fölmelegítette a penészes szívüket? S a piac képe is megváltozik. A lobogó fény megáryozza a fekete falakat, az ablakok pedig vakítóan ragyognak, mint az óriási drágakövek. Most magasra fölesap a láng. A deák föltekint az égre. Ime, a tűz fölemésztte a kődöt és elperzseli a fekete felhőket. Ezentul örökké fényes lesz az ég a város fölétt!

— Ezért érdemes száz halállal meghalni! — mormogta a deák.

És mámoros mosollyal várta a lángok tiszta és forró ölelését.

Károly ellen, akit a kerület népe egyaránt tisztel, Jeszenszky Géza dr. fővárosi ügyvéd lép fel munkapárti programmal.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 13.

Baján Vojnits István báró elvállalta a munkapárt által felajánlott jelöltséget. Ellenjelöltje **Rajk Aladár**. Vojnitsot Ujverbáson is jelölték.

Ujvidéken Slezák Lajos dr. főügyészt jelölték munkapárti programmal. **Teleky Arvéd** gróf Justh-pártival szemben.

Lengyeltötiből írják: **Kapotsffy** volt főispán ellen, aki Kossuth-párti programmal lépett föl, most a függetlenségi Justh-párti **Ritzinger János** dr. ügyvéd lépett föl.

Tapolcáról jelentik: Tegnap este alakult meg a tapolcai nemzeti munkapárt az iparosság, kisgazdák és kereskedők élénk részvételével. A gyűlés **Szokolay Jenő** drt jelölte **Darányi Ignác** földmivelésügyi miniszterrel szemben.

Balassagyarmatról jelentik: A balassagyarmati munkapárt alakuló közgyűlését április 21-én tartja, amelyen a munkapárt jelöltje, **Wickenburg Márk** gróf elmondja programbeszédét. A kisszámú Justh-pártiak **Radocza Sándor** jelölésével foglalkoznak.

A **szécsényi** kerületben **Scitovszky Béla** dr. főszolgabíró munkapárti jelölt ellenjelölt nélkül áll.

A **füleki** kerületben az egyik munkapárti jelölt, **Kuhinka István**, a pártegység megóvása szempontjából visszalépett. Így most **Mocsáry dr.** az egyedüli jelölt.

Az **apatini** választókerület képviselőjelöltje, **Jankovich Jenő** dr. fővárosi ügyvéd vasárnap és hétfőn Bácskeltesen, Szomon és Szilágyin mondott programbeszédet. **Adamovich dr.** volt országgyűlési képviselő is kíséretében volt. 17-én, vasárnap Apatinban néppárti gyűlés lesz, amelyen **Rakovszky István** is résztvesz.

Alsólendván a függetlenségi és 48-as párt ifju **Festetich Pál** gróftól lépteti föl.

A **zsolnai** kerületben **Kálmán Gusztáv** kereskedelmi államtitkár jelölése ellen a munkapártban nagy az elkedvetlenedés, mert arról értesültek, hogy **Kálmán Gusztáv** csak abban az esetben tartja meg a zsolnai mandátumot, ha máshol nem választják meg.

Bácsalmásról jelentik: A bácsalmási nemzeti munkapárt e hó 19-én alakuló gyűlést tart. A gyűlést **Teleki József** gróf hívta össze. A gyűlésen valószínűleg ifj. **Szutrély Lipót** nyugalmazott főszolgabírót, a bajai takarékpénztár vezérigazgatóját fogják képviselőnek jelölni. A gyűlés iránt a kerületben nagy az érdeklődés.

Budapestről jelentik: Ma este a fővárosban járt a debreceni harmadik kerület küldöttsége, amely **Láng Lajos**nak ajánlotta föl a jelöltséget. **Láng** elfogadta a jelölést.

VIDÉK.

Pályázat két főszolgabírói állásra. **Baróthy Ferenc** elhunyt folytán üresedésbe jött a lippai járási főszolgabírói állás. A tavaszi rendes közgyűlésen pedig — mint nekünk Temesvárról jelentik — nyugdíjazták a verseci járás nagyérdemű főszolgabíróját, **Csapó Gézát**. Mindkét főszolgabírói állásra **Ferenczy Sándor** temesi alispán már kiírta a pályázatot. A pályázati határidő tizenöt nap, mert úgy a lippai, mint a verseci járási főszolgabírói állást már a május hó másodikán tartandó tavaszi rendes közgyűlésen betöltik. Betöltésre kerül továbbá a **Petrás Imre** elhunyt folytán üresedésbe jött első oszt. szolgabírói állás is. Ennél fogva előreláthatólag számos előlépés lesz Temesvármegye tisztviselői karában.

Magyar trónkövetelő.

A korona bolondja.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 13.

Érdekes egyeniség hagyta itt mindörökké a mi szomorú világunkat, amelynek számára ugyanis már két évtizede megszűnt. Az élőhalottak világát élte távoli rokonainak birtokán, akik utolsó percig szeretettel övezték a különös rögeszméjű öreg urat.

Szapolai László tulajdonképpen egy jól sikerült beugratás, baráti évődésnek áldozata. Orvosai állítása szerint ugyan enélkül is megzavarodhatott volna az exaltált gondolkodású ember lelki egyensúlya. Azokban a budapesti társaságokban mozgott hajdanában, melyeknek hol a **Korona-kávéház**, hol a régi híres **Kis-Pipa** vendéglő volt a találkozó helyük. A szervita-téri, speciálisan pesti vendéglő látogatói közül talán még sokan emlékeznek a sápadt arcú, élénk beszédmodoru **Szapolai Lászlóra**. A Vág mellől bukkant fel Budapestre, — miután csekélyke örökségének nyakara hágott — egyenesen a **Kis-Pipába**, a **Vajda János** háta mögé, akinek lelkes hive volt.

A félbemaradt jogászt ismerősei a régi ármentesítő társulatnál helyezték el, ahol olosó pénzért hivatalnokoskodott. Egy szokásos összejövétel alkalmával (**Gernhardt János** mérnök, **Horváth Antal** bírósági jegyző, **Müller, Bécsből** a fővárosba szakadt nyomdai intéző) tréfálkozni kezdtek vele. Megkérdezték: vajjon nem az egykori erdélyi fejedelem családjából származik-e. Ugratták, hogy tökéletes hasonmása **Szapolyai Jánosnak** és hogy a neve közepéből hiányzó „ipszilón“-t történelmi nyomozással meg lehetne találni. Fejedelemeinek szólították; spriccerezés közben hódolatleljes mókákkal köszöntötték fel.

Eleinte maga is tréfára vette a dolgot, később már elhitte és a baráti tréfa magva bogarává vált. Hivatalát elhanyagolta, levéltárakat, könyvesházakat bujt. Valószínűleg minden eredmény nélkül és a rögeszméért való ostoba küzdelemben, a nélkülözésekben ereje megtört, lelki egyensúlya megingott.

Emlékezetes összezördülése volt a „**Kis-Pipá**“-ban, amikor ugyanazok a barátok, akik a trónvárományosságba beugrasztották, csufolták és ellenkeztek vele. Zuzni kezdet, alig bírták lecsillapítani az izgatott embert. Barátai a lakására vezették s ez időtől kezdve megszűnt a **Kis-Pipa** társaságára nézve. Többé nem tette be oda a lábát.

Céltalan nyomozásait nagyobb erélyvel folytatta s eközben sokat szűkölködött. Az volt a szándéka, hogy kimutatja a **Szapolyaiaktól** való származását, tiltakozik a **Magyar-Erdélyi unio** ellen és az elvesztett trónjogokért érváradékat követelt. Elkezdte zaklatni a kabinetirodát. Trón- és járadékkövetelési kérvényének az volt az eredménye, hogy **elmeógyógyintézetben helyezték el**.

Állapota itt rosszabbodott. Folyton azt hajtogatta, hogy a császár fogadta el és őrizteti, nehogy az erdélyi trónra való jogosultságát érvényesíthesse. Néhány év múltán mint veszedelemmentes elmebeteg kibocsátották és rokonai őrizetére bízták. Elvitték **Vedrődre** a pusztára, ahol szabadon hangoztathatta fejedelmi voltát és a parasztok illedelmes köszöntését a koronás főnek kijáró tiszteletadásnak minősítette.

Utolsó ténykedése — hat év előtt — az volt, hogy a berlini lapokban hirdetést tett közzé. Az újságok ki is figurálták annak idején a hirdetést, amelyben egy magyar fejedelmi sarj dusgazdag menyasszonyt keresett.

Még találgatták egyes lapok, hogy az uralkodó családnak vajjon melyik tagja szorult meg pénzdolgában; sőt egy börzevesztést szenvedett főherceget meg is gyanúsították. Valamint azt a Magyarországon élő osztrák származású herceget is, kinek hitbizománya akkoriban gondnokság alá jutott.

Pedig a kigunyolt tartalmu hirdetés szerzője Szapolyai László volt. A szerencsétlen ember a menyasszony hozománya által akart közelebb férközni ahhoz a koronához, amit a magáénak hitt.

Hogy aztán ez a terve sem sikerült, a lármas bolondból buskomor ember lett. Fehéredő hajjal, megtört lélekkel, órákhosszat sétált fel és alá a vedródi tanyákon, míg aztán megszokeitt alakja sirba dőlt.

És most már örök pihenésre tért a különös trónkövetelő, a korona bolondja...

Választások — június elején.

Tisza István az alföldi népről. — Deputációk napja.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, április 13

A mai napot a deputációk napjának nevezhetjük. Ma Tiszánál két küldöttség járt, azonkívül Láng Lajos volt minisztert is deputáció kereste föl a debreceni mandátum felajánlása céljából. Tisza a félegyházi küldöttség számára adott lakomán rendkívül magas színvonalu beszédet mondott az alföldi magyarságról és az ország józan polgárságáról. Ma különben kiderült, hogy a kormány a választások idejét június első napjaira tűzte ki. Mai hireink ezek:

Tisza az Alföld népéről.

— Beszéd a félegyházi küldöttségnek. —

A kiskunfélegyházi választó kerület küldöttsége tisztelgett ma a fővárosban Kazy József földmivelésügyi államtitkárnál, hogy felajánlja neki a kerület mandátumát. Kazy József a jelöltséget elfogadta.

Este a küldöttség tiszteletére banket volt, amelyen Kazy beszédében kijelentette, nagy öröme szolgálni, hogy Magyarország ilyen nagy alföldi városa ajánlotta fel neki a mandátumot, amelyet büszkeséggel elfogad.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter felszólalásában örömeinek adott kifejezést, hogy az új szellem mindenütt a városokból indult ki.

— Es ha itt most végigtekintek a félegyházi polgárok során, — mondotta Hieronymi — örömtől dagad a keblem, ha azt látom, hogy a magyar városoknak oly lelkes hívei vannak abban a véleményben, hogy az ügy, amelynek propagandát csináltunk, jó. Ez karakterizálja legjobban, hogy mi nem fogunk nagy szavakkal dolgozni, de elfogjuk mozdítani az ország érdekeit.

Tisza István emelkedett ezután szólásra viharos éljenzések között és a következő tésztot mondotta:

— Tisztelt uraim! Én azok közé tartozom, akik olyankor is, mikor legtöbb honfitársam optimizmusban és az illúziók mámorában uszott, aggódtam Magyarország sorsa, Magyarország jövője felett. Aggódtam és féltem azért, mert ezt a mi magyar társadalmunkat fájdalom, nagyon szegénynek tartom. Szegények vagyunk

abban az erkölcsi és szellemi tőkében, amelyre szükségünk volna, hogy csekély anyagi erőnk-ből nagy történelmi hivatásunknak megtudjunk felelni.

Nekem ezek között a sötét gondolatok között mindig csak az az egy dolog adott vigasztalást, hogy ebben az elpusztult őserdőben ott szunnyad a magyar Alföld testben és lélekben egészséges népe, minden szépre és jóra képes, minden nemes cselekedetre teremtett lelkével, eszével és szívével. És én mindig lettem a magyar Alföld népének felébredését, mindig vártam azt, hogy mikor következik el a pillanat, hogy ez a nép, — melyet jól ismerek, hiszen életem legszebb idejét közöttük éltem le, — amelyet higgyék el, — engem hízegés nem szokott soha vezetni, — igazán jó kedvében teremtett meg az isten, — mikor győződik meg arról, hogy nem az ábrándozás, nem a tetszetős jelszavak lidércfénye az, amely után indulnia kell, hanem valamennyiünknek kell saját egészséges agyvelőnk és saját jövőnk belátása után mennünk. Mennünk kell azzal a férfias elhatározással, ha egyszer felismertük a helyes és igaz utat, akkor annak követésétől semmiféle nehézség és küzdelem el nem téríthet. Ha végig tekintünk nemzetünk történelmére, látni fogjuk azt, hogy ennek nagy többsége mindig okosan gondolkodott. Mindég a helyes, békés, nyugodt fejlődést kívánta. Ez egyszerűen azért van, mert a józan többség kevesebb erőt dobott bele a küzdelembe, mint a kevesbé józan, vagy kevesbé hazafias kisebbség. Hiszen azok, akiket az elvakult szenvedély vezérelt utjukban, vagy azok, akiknek a lét, vagy nem lét kérdése a harc, két könyökkel dolgoznak tovább, hogy e küzdelemben magukat valami polcra emeljék hazafias frázisok segélybe vételével; — ezek az emberi természet legerősebb ösztönével visszaélnak.

A józan, okos többséget csak a maga belátása és a közjóról való maga helyes felfogása indítja cselekedeteiben. A nemzetnek boldogsága, a nemzetnek sorsa attól függ, hogy ennek a józan többségnek van-e annyi kötelességérzete is, hogy azután azt mondja, hogy én nem magamért, hanem Magyarorszáért dolgozom, hogy megmentsem azt azoknak a zsarnokoknak erőszakos basáskodása ellen, akik pusztítják. A nemzetek mai kritikus forduló pontján éreznünk kell mindannyiunknak azt a felelősséget, mely rajtunk van. Hiszen nekünk nemcsak szabad alkotmányos életünk van, amelyet a nemzet és polgárság megérdemel, hanem kötelességünk is és ilyenkor a gyakorlati kötelességérzete által kell magunkat vezetetni. Érezni kell azt nekünk mindannyiunknak, hogy igenis többségünk van a nemzetnél nekünk, akik az országot a nyugodt, békés fejlődés útjára akarjuk vezetni. Csak a többség pipogyaságát mutatná az ellenkező; hogy nincs meg benne az erkölcsi erő, hogy ne engedjen packázni magával és átengedi a vezetést egy erőszakos kisebbség számára. Én üritem poharamat Magyarország és ennek egyik legérdemesebb városára, Félegyháza városára. És kívánom, hogy ebben a városban minél nagyobb számban legyenek férfiak, akik ebben a küzdelemben a mi hazafias belátásunkat képviselik.

A miniszterelnök betegsége.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök állapota javul. József főherceg ma délelőtt személyesen kereste föl a miniszterelnököt és érdeklődött hogyléte iránt. A főherceg látogatása fél óra hosszat tartott. Délben fölkereste a miniszterelnököt Hieronymi kereskedelmi miniszter és hosszasan tanácskozott vele.

Tisza gróf soproni útja.

Budapesti tudósítónk jelenti: Tisza István gróf április 16-án, szombaton délután 8 órakor Sopronba utazik, hogy részt vegyen az ottani munkapárt alakuló gyűlésén. Tisza gróf kíséretében lesznek: Molnár Viktor, Halász Zsigmond, Hegedüs Kálmán, Széll Ignác, Kiss Ernő, Reiner János dr., Pescha Miklós, Virányi Ágost, Lipcsey Ádám, Réthy Dénes, Lónyai Géza, Feszty Béla, László Mihály, Lévy Lajos báró, Elek László, Sárközy Aurél, Szabó Zoltán, Tagányi Sándor dr., Miskolezy Imre, Gersich Jenő, Lónyai Sándor, Ragályi Lajos, Kormos Mihály, Zmertich Iván, Egyedi Albert és Erdély Sándor.

A pályaudvaron Schvarcz Miklós dr. fogja Tisza grófot üdvözölni a soproni munkapárt nevében. Délután öt órakor lesz az alakuló közgyűlés a tornacsarnokban, ahol Tisza gróf nagy beszédet fog tartani. Este Tisza tiszteletére diszeldadás lesz a színházban, amelyet a kaszinó épület nagytermében banket fog követni.

A pártok és a választások.

Egy estilap írja: A nemzeti munkapártban vezérek és párttagok minden tevékenysége a választások előkészítésére irányul. A jelöltek lajstromán erős korrekturát végeztek, mert az egyes jelöltekről utóbb beérkezett információk mereven ellentétesek azokkal, amelyeket előzetesen jóhiszemű, de tájékozatlan vezetőfőfiaktól szereztek. Jeszenszky Sándor valóságos tudakozó irodát vezet minden egyes jelölt személyéről, politikai megbízhatóságáról és egyéni tisztességéről s kegyetlen rostálást végzett az ugynevezett stréber jelöltek sorában. A választások határnapja megállapítva még nincs. Valószínű, hogy júniusban lesznek a választások. A miniszterelnök közbenjött betegsége hátráltatja az előkészületek gyors befejezését, mert a miniszterelnök minden egyes esetben a maga számára tartja fenn a döntést s jelentéktelennek átszó ügyeket sem intézhetnek el az ő hozzájárulása nélkül.

A Justh-párt szervező irodája erősen be van rendezve. Minden ellentétes hírrel szemben a párt vezetési ügy nyilatkoznak, hogy Justh táborának 60 kerületben megvívhatatlan a mandátuma. A választás kilátásairól Batthyány Tivadar gróf ekként nyilatkozott:

— Ellenfeleink mondhatnak amit akarnak, a sajtójuk írhat ami jól esik, de mi tudjuk azt, hogy a választásokon nagy meglepetések fogják érni nem annyira a kormányt, mint a Kossuth Ferenc pártot.

Kossuth Ferenc pártkörében bizakodnak, hogy sikerrel vehetik fel a küzdelmet Justh-ekkel szemben s pertraktálják egyik abaujmezei kerület volt alkotmánypárti jelöltjének izenetét, amelyben Kossuth-ék kitarásra biztatja s megjósolja, hogy a lecsásorolt koalíció megtisztulva fog új életre kelni.

A néppárt a maga sok bajával van elfoglalva. A párt tagjai közül számosan keresztényszocialista programmal vállalnak mandátumot.

A kormány és a sajtó.

Több fővárosi lap ma azt a kortesfogásra szánt hírt közölte, hogy a kormány retorzióval él ama lapok ellen, amelyek ellenkező politikát csinálnak és megakarja tiltani több lapnak a pályaudvarokon való árusítását. Ezzel szemben — mint budapesti tudósítónk jelenti — illetékes helyről közlik, hogy ez a hír abszolút nem felel meg a valóságnak, sőt épen a mostani kormány volt az, amely több betiltott s a Csomagszállító társaság által nem szállított lapra nézve a tilalmat feloldotta.

Uj főispán.

A király — mint a hivatalos lap holnapi száma közli — *Erődy Sándor* volt vármegyei főjegyzőt Marostorda vármegye és Marosvásárhely főispánjává nevezte ki.

A két függetlenségi párt.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma este Kossuth Ferenc megjelent a pártkörben, ahol ovációban részesítették a felgyógyult pártvezért. A tagok elpanaszolták Kossuthnak, hogy a körületekben a kormány a közigazgatási hivatalnokok útján pressziót (?) gyakorol a választókra. Kossuth csodálkozva hallgatta a híreket és megígérte, hogy kompetens helyről tudakozdik az állítólagos visszaélések iránt.

Juniusban lesznek a választások.

A *Pester Lloyd* teljesen megbízható helyről arról értesül, hogy a kormány május tizedikén teszi közzé a hivatalos lapban a választásokra vonatkozó összes intézkedéseket és rendelkezéseket. A választások határidejét a kormány június első harmadára, valószínűleg hatodikára tűzi ki.

Hatszáz ezer korona az Akadémiának.

Berzeviczy Albert nyilatkozata.

Távíratilag tudósítás.

Arad, április 13.

Egy bécsi híradás nyomán az egész magyar sajtó megírta, hogy egy névtelen Mocénás hatalmas összeget adott az Akadémiának abból a célból, hogy a külföld egyetemlein katedrát szervezzenek a magyar közjog, irodalom és nyelvtudomány részére.

A hír érthető feltűnést keltett nemesak a tudományos világban, hanem minden körben, annál is inkább, mert a nagylelkű adakozó a nevét nem hozta nyilvánosságra. Egy hírlapíró ma kérdést intézett az ügyben Berzeviczy Alberthez, az Akadémia elnökéhez, aki ezeket mondotta:

— Fogalmam sincs róla, hogy ki lehet az adakozó, mert az Akadémia semmiféle hivatalos bejelentést nem kapott még a közjegyzőtől sem. Mivel a dolog hivatalosan nincs bejelentve, én ma, magánúton tettem kérdést a közjegyzőhöz, aki azonban nem adott felvilágosítást. Én azért szerettem volna megtudni az alapító nevét, hogy magam tárgyalhassak vele az alapítvány feltételei felől. Nagyon valószínűnek tartom, hogy a magyar közjog, irodalom és nyelvtudomány tanszékének felállítása nem sikerül mindenütt simán. Szerettem volna az alapítóval megállapodni arra nézve, mit tegyünk az ilyen esetben. Az alapító okirattal az Akadémia igazgatósága még nem foglalkozott és így az alapítvány feltételeinek részleteiről semmitse mondhatok, magam se tudok semmit. Egyáltalában alig tudok még valamit az alapítványról, ezért se foglalkozhattam vele behatóan.

Görgei István közjegyző, akinél állítólag *Széchenyi László* és neje *Wanderbilt Gladys* tették névtelenül a 600.000 koronás alapítványt, egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— Arra a kérdésre, hogy igazat mond-e a hír, nem válaszolhatok. Azt sem mondom, hogy nem, azt sem, hogy igen. *Közjegyzői hivatalomból folyó diszkréció tiltja a nyilatkozást.* Nem tartom egyébnek a dolgot pletykánál.

Annyi bizonyos, hogy ebből a nyilatkozatból igazán semmit se fog megtudni a közönség.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az Erzsébetváros csatornázása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 13.

Két esztendő óta hevernek az Erzsébetváros csatornázási tervei jóváhagyás céljából a földmivelésügyi miniszteriumban. Darányi volt miniszternél számtalan esetben személyesen sürgette meg a polgármester a tervek jóváhagyását, de sikertelenül. A koalíciós kormány olyan kicsiségekre mint egy városrész csatornázásának elintézése, nem talált időt. Az Erzsébetváros lakosságának jogosult panaszát szolgáltatta meg ma a városi közgyűlésen *Szabó Zoltán* törvényhatósági bizottsági tag interpellációjában, melyet a polgármesterhez intézett.

Még 1908 ban — ugymond — elhatározta a közgyűlés, hogy az Erzsébetvárost csatornával látja el, mert tudta a közgyűlés, hogy e városrésznek a jövője függ ettől. A határozat a miniszteriumokban hever, dacára annak, hogy e városrészben az egészségügyi viszonyok napról napra romlanak és olyanok ma már a viszonyok, hogy például nyáron az ablakokat sem lehet kinyitni, részint a por, részint pedig a nyitott árkokban poshadó víz büze miatt. Azt kérem, — mondotta a közgyűlés általános helyeslése közben *Szabó* — a polgármester ur intézkedjék, hogy a miniszter soronkívül hagyja jóvá a terveket és így már a tavasszal megkezdhesék a munkát. Addig is míg a csatorna elkészül, a tanács a városrész öntözését intenzívebb módon rendelje, a jövőre pedig egy öntöző kocsit és egy pár ló álljon a városrész rendelkezésére. A mérnöki hivatal pedig haladéktalanul intézkedjék a nyílt csatornáknak meggyűlemllett csapadék vizek elvezetéséről.

Varjassy Lajos polgármester megnyugtató választ adott a hozzá intézett kérdésre és tudtára adta a közgyűlésnek, hogy *Serényi Béla* földmivelésügyi miniszter már foglalkozott a csatorna tervekkel és felkérte *Nachtnebel Ödön* tb. főmérnököt, aki a szükséges felvilágosítást megadta. Azonban az építés hamarabb megkezdhetése lévén a főcél, holnap feliratilag sürgeti meg a tervek leküldését és személyesen is el fog járni a miniszternél. Az öntözésről a tanács gondoskodni fog, a nyílt árkokat oltott mésszel fogják fertőtleníteni. Kijelentette végül a polgármester, hogy az Erzsébetvárosi gazdák érdekében az államkincstárhoz felír újból a tanács és kéri fogja, hogy a császári erdőben adjon legelőre alkalmas területet.

Elhalasztott választás. A városnál üresedésben levő iroda segédtisztai állást a ma tartott közgyűlésen kellett volna betölteni. *Urbán Iván* főispán hivatalos elfoglaltsága miatt nem elköltözt a közgyűlésen és ezért a tisztviselőválasztást el kellett halasztani.

Törvényhatóságok az aradi gyásznapélyen. Miskolc város országos akciót indított az aradi tizenhárom vértanu emlékének szentelt gyásznapély országossá tételére és az összes törvényhatóságokat felszólította, küldjenek október hatodikán deputációkat Aradra. Elsőnek Szilágyvármegye tette magáévá az indítványt és ezt a következő átiratban adta tudtára Arad közönségének: Szilágyvármegye törvényhatósága nyilvánítani óhajtván a dicső vértanuk iránti kegyeletét, az Aradon évenként tartott gyásznapélyon képviseltetése céljából megbizta az alispánt, hogy a küldöttség megalakítását minden egyes őszi rendes közgyűlésünk tárgysorozatába vegye fel s a tárgysorozatra vonatkozó pontjában tüntesse fel, hogy a küldöttségben résztvenni kívánó törvényhatósági bizottsági tagok részéről ebbeli készségük vagy a közgyűlés színe előtt szóval, vagy a közgyűlést megelőzőleg az alispánnál írásban nyilvánítandó.

Rablóvezérből író.

May Károly bűnlajstroma.

ati tudósítás.

Arad, április 13.

May Károly német ifjúsági regényírónak leleplezéséről Berlinből ma még a következő érdekes részleteket közlik:

Lebius Rudolf kritikus a következőket írta May-ról:

Mint egy születendő fia, Hohensteinban született, Waldenburgban az ottani tanítóképző intézet növendéke volt, ahol különböző lopásokat követett el. Nem jelentették fel, de az iskolából kicsapták. Később May egy másik tanintézetnél tanítói oklevelet kapott. Karácsonykor az apjának órát és tajtékipipát vitt ajándékkul és ezeket a tárgyakat, mint később kitudt, házigazdájától lopta. Hat heti fogházat ült ezért, amit a kritikus ügyiratokkal bizonyított.

Alig szabadult ki, egy kovácstól betörőszerszámot lopott és attól kezdve csak belőrséből élt, amiért, mint azt meg is irtuk, négy évi fegyházra ítélték.

1869-ben szabadult a fegyházból. A hohensteini érchegységek erdeiben húzódott meg, ahol *Krögel Lajos* nevű katonaszökevény iskolatársával elhatározta, hogy rablóbandát szerveznek. *Krögel* ugyanis annak a századnak pénztárából, melytől megszökött, ezer tallért sikkaasztott. A banda a Waldenburgi erdő egy barlangjában húzódott meg és különösen az erdőn át vásárookra utazó aszonyokat raboltak ki. A kritikus ezt még élő tanukkal bizonyította.

Mint hogy a rablók a vidék közbiztonságát veszélyeztették, a kisebb városok hetivásárai teljesen elnéptelenedtek és a községek elhatározták, hogy hajtóvadászatot rendeznek ellenük, amelyben a hohensteini tűzoltóság és az ernstthali tornaegylet is résztvettek. Mayt és *Krögelt* nem találták. Hogy mily módon menekültek, azt lapunk mai számában megírtuk.

Egy másik razzia alkalmával May és *Krögel* csak úgy tudtak megmenekülni egy koresmaszobából, hogy amikor a csendőrök az ivóba léptek, a két rablóvezér az ablakon át az udvarra menekült, s a csendőrök lovaira felkapva, elvágatott. Ezt a körülményt *Laube Emil* drezdai plébános és *Kiezov Erzsébet*, hohensteini jegyző özvegye bizonyították.

Krögel és May, mint földmérők, raffinált csalással igen sok parasztot megkárosítottak az Altenburgi kerületben. El tudták hitetni, hogy vasutat építenek és nagy összeggel meg hagyták magukat vesztegetni azért, hogy a vasutvonalat más irányban vezessék. A család leleplezése után Olaszországba menekültek mindketten. Milanóban May beteg lett, *Krögelt* visszatért Szászországba, ahol elfogták és hat évi várfogságra ítélték.

Megszökött a fegyintézetből, s hosszú körözés után sikerült csak kézrekeríteni őt. Huszonkét és félevesi fegyházra ítélték, 1877-ben kegyelmet kapott és hátralevő napjait, mint erdőmunkás élte le. May busásan támogatta öreg barátját, minden születése napjára ötszáz márkát küldött neki.

May Károlyt is elfogták végre és újabb négy évi fegyházra ítélték; 1870. május 3-tól 1874. május 2-ig ült a Waldheimi fegyintézetben. Kiszabadulása után támadt az a zseniális ötlete, hogy betörő-élményeit ponyvaregény alakjában feldolgozza. Szüksős volt a jövedelme s a helyzete csak akkor javult, mikor a Regensburgi Pustet nevű katolikus könyvkiadóvállalat vallásos tendenciájú utleírásokat rendelt meg nála. May ekkor egyidejűleg jámbor

katolikus elbeszéléseket és erkölcstelen rabló-történeteket írt. Valóságos aranyeső hullott rája, mikor elbeszéléseit Fehsenfeld freiburgi kiadó könyv-alakban is kiadta.

Lebius kritikus ezután elmondta May vagyonsodásának a történetét és rávilágított arra, miként ismerkedett meg több német fejedelmi családdal. Ha ezek a fejedelmek tudták volna, hogy több egyetemnek disz doktora, May Károly dr. és ama May Károly, a betörő, akinek nevével a gyermekeket szokták ijesztgetni és aki néhány éve még a fejedelmi nyári lakot is veszélyeztette, egy személy, bizonyára szégyelték volna, hogy ezt a veszedelmes embert még Németországban is szokatlanul magas piedesztálra segítették emelni. May még ma is a legelőkeltebb körökkel érintkeztek és uralkodó házak tagjaival levelezésben áll.

A bíróság ítéletét ismertettük. Még csak azt kell megjegyeznünk, hogy az indokolásban a bíróság hangsúlyozta, hogy May előéletének sötét foltjai nem kevésbé megszégyenítőek reá, mint az a teljesen bebizonyított tény, hogy munkái plágiumok, amelyeket azáltal követett el, hogy más írókat teljesen kifosztott.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: *Pirosbugyelláris*, népszimű. Br. Spléryné-Blaha Lujza vendégfelléptével. (A bérlet.)
Péntek: *Nagymama* operett. Blaha Lujza felléptével. (B bérlet.)
Szombat: *A jóbarátok*. Almásy Endre és Mezey Péter vendégek felléptével. (C bérlet.)
Vasárnap: Délután: *Erdészleány*, este: *Válás után*. Mezey Péter bucsufelléptével. (A bérlet.)

„DIE BRAVEN BAUERN.“

(Falusi komédia három felvonásban. Írta: Schmidt Miklós)

*

Berlini könyvkiadó nevével jelent meg egy német szindarab, amely az írója révén közelről érdekel bennünket. A szerző aradi ember; ugyanaz, akinek nemrég, ugyancsak német kiadásban verskötete jelent meg: *Dudelsacklieder* címmel. Akkor Schmidt Miklós vendéglős volt Aradon, a Fekete bárány kocsmárosa s az a roritás, hogy vendéglős lantot pengessen, kétszeres kíváncsisággal fordította könyve felé az olvasókat. Azóta a Fekete bárányt elhagyta, hivatalnok lett s ezen a pályán már sokkal többen vannak az írók, hogysem fölfűnést keltethetne. De kétségtelen, ma már niacs is szüksége arra, hogy a személye érdekes legyen. A verskötete is új utakon jár, nem tucat-értékű író munkája volt s most, hogy színművel próbálkozott meg, a tehetségnek bizonyosságát adja.

A színmű, — amelyet a külföld számára írt, — magyar földön játszó eszelekményt foglal magában. Egy bánati faluban történik, 1880. táján. Vastag, kiméletlen színekkel festi ebben azt a harcot, amelyet az egyház és a közigazgatás folytatnak a falu fölött való uralkodásért. Az első a plébános, a másikat a jegyző személyesíti. Mindkettőt önzőnek, erkölcstelennek, korruptnak rajzolja; az egyik a hit hatalmával, a másik a hivatal fegyvereivel nyüggözi le, használja ki csunya és még csunyább célokra, forgatja ujjá körül az egyszerű, sváb parasztokat. A versengés oda fejlődik, hogy a pap meg a jegyző paktumra lépnek, de a plébános, mint ravaszabb, rászedi a jegyzőt, rászedi a parasztokat, sőt magát a káplánt is, a ki az utódlás reményében a kezére játszott.

Bizonyos, hogy tulerősen, a valóságosság rovására torzítja ezeket az alakokat. Iránydrámát akart írni s amint a gyűjtő-lencse egy

pontba szedi az összes sugarakat, s is egy személybe öntötte mindazokat a hibákat, amelyeket a coelibátus, az egyház korlátian hatalma okoz a papi rendben s az ellenőrzés híján levő közigazgatás annak funkcionáriusai között. De a drámairónak mégis csak eleven, elképzelhető embert kell a színpadra vinni s az ármány, a hibák mellett az emberi vonásoknak is megnyilatkozását adni. Szintugy tulzás annak a mesterlegénynek alakja, akire viszont csupa jó-ságot s a falu társadalmi életében szinte csodálatosan kicsiszolódott lelki nemességet himzett az író.

A tendenciával sokan nem fognak egyetérteni, talán meg is ütköznek rajta, sőt nincs kizárva, hogy súlyos hibául rójják Schmidt Miklósnak, amit Bródy Sándortól is rossz néven vettek, azt, hogy a külföld előtt ilyen sötét képet fest a magyar falu belső életéről. Itt csak mint írói munkáról esik szó a darabról, s mint ilyen: komoly figyelmet keltő. A színpadon alighanem ügyetlenül botorkálna, de a dialógusai, a nyelve erőteljes, jól jellemző. Egy kevés naivitást leszámítva, a mi — még a Kisfaludy Károly színműveire emlékeztető módon — abban véteti észre magát, hogy a szereplők unos-untalan a „félre“ instrukcióival elmondják rejtett gondolatukat, érzéseiket. Jó drámairó ilyet másként tud elárultatni. De ha drámairónak nem is befejezett Schmidt Miklós, mindenestre tehetség, s határozottan érdemmel jut részül a siker, hogy távol élő, magyar ember létére a német könyvpiac és annak olvasói befogadják, sőt elismerik. R.

* Blaha Lujza vendégjátéka. A magyar színművészet legnagyobb élő büszkeségének, Blaha Lujzának káprázatos művészetében gyönyörködött ma este a publikum. Hűségesen visszaadni mindazt a varázslatos báj, a színjátszásnak egyéni varázstól átítatott szuggesztív hatását, melyet Blaha Lujza művésze vált ki a közönségből, lehetetlen. Akik ma este a Nagymamában látták, felejthetetlen emlékek távoztak a színházból, hálás érzéseket visznek magukkal és mint egy bűbajos álomra, úgy fognak visszagondolni arra a végtelen bájtól át-sugárzó alakításra, melyet Blaha Lujzától láttak. A közönség végtelen szeretete, lelkes ünneplése csak csekély viszonzása annak a gyönyörűségnek, melyet a nagyasszony nyújtott a publikumnak.

A nagy művésznek lehetetlen gyenge keretben lépett fel. Leöveyt, Várnayt, Benkőné és Szegedy Józsát leszámítva, a hatodrangu vidéki nivón mozogtak a szereplők. Dióssy Nusi úgy játszott és énekelt, mint egy színésziskolás növendék, szinte bámuló kontrasztot nyújtva a nagy művésznek mellett. B. Szabót betegsége teljesen hasznavehetetlenné teszi. Eddig csak énekében nyilvánult meg az állandó indispozíció, ma azonban még beszélni sem tudott. Boda szereplése elviselhetetlen. Megjelenésében, játékban szánalmas és szinte kívánatos, hogy minél kevesebbet szerepeltessék. Nem szólva a szalonba állított vörös íróasztalról, politurozott fogasról, törött lábu karosszékek fölborulása is bosszantotta a közönséget. A rendezésre, különösen illusztris vendégművészek szereplésénél, valamivel több gondot lehetne fordítani. H. G.

* A két diszeloadás anyagi eredménye. Az operai diszeloadás erkölcsi eredménye mellett az anyagit is meg lehet állapítani. Az aradi jótékony közönség nemcsak a nagy zenei műélvezetet vette tekintetbe, amely ígérkezett, hanem a tüdőbeteg gyermekekre való tekintettel is, főleg az első este, a szokatlanul magas helyárak mellett is, zsufelásig megtöltötte a

színházat. A vendégművészek, ugymint: Sándor Erzs, Szoyer Ilonka, Blaha Lujza, Fodorné, Környey, Dálnoky és Márkus összesen 2150 korona tiszteletdíjat kaptak. Ugyanis ők is mérsékelték igényeiket a jótékonycélra való tekintettel, mert rendes körülmények között sokkal nagyobb a tiszteletdíjuk. A tüdőbeteg gyermekeknek tehát mintegy háromezer korona jutott.

* Szendrey Mihály szegedi vendégszereplése. A Szegedi Napló írja az aradi színigazgató tegnapi fellépéséről: Ma két vendége is volt a szegedi színháznak. Az egyik: Mezey Péter, akit már sajnós, csak vendégképpen láthatunk színpadunkon, a másik: Szendrey Mihály, az aradi színház agilis igazgatója. Szendrey Mihály, ha nem csalódunk, ma először játszott a szegedi színpadon. A vendéget, aki Bisson vigjátékának a címszerepét személyesítette, igazán nem kívánjuk fölfedezni. A vidéki színtésztben előkelő pozíciót foglal el, nemcsak mint igazgató, hanem mint színész is. Jó és kellemes megjelenés. A játéka egyszerű és keresetlen és a mi fő: kifejezésteljes. A beszéde értelmes, folyamatos. Nem pointiroz, de azért jelentőséget tud adni a szavaknak. Az államtitkár alakjában igazi világít mutatott, aki a hódításaiban egy kissé léháskodó, ám komoly és bensőségteljes, amikor a szíve is belekeveredik a játékba. A közönség igen szimpatikusan fogadta szereplését, megjelenésekor tapsal köszöntötte és felvonások után zajos elismeréssel ismételtén a kárpit elé szólitotta.

* Mezei Péter bucsuja. Három legjobb szerepében bucsuzik az aradi színházi közönségtől Mezei Péter. Az államtitkár ur, a Jóbarátok és a Válás után című francia darabokban játsza a főszerepeket. A Jóbarátok szombati előadásán a vendég iránti tiszteletből Almásy Endre szegedi színházigazgató játsza az egyik főszerepet, aki nemcsak neves színigazgató, hanem kitűnő színész is. Almásy igazgató társulatánál működött Mezei utoljára, mielőtt a színpadtól elbucuzott. A napokban a szegedi közönségtől bucsuzott, most pedig az aradi közönség előtt fog utoljára megjelenni. Három legjobb alakítását játsza el ezuttal, amelyekben az aradi színpadon a legszebb sikereit aratta.

* A visszautasított drámairó boszúja. Ma reggeli számában a Budapesten megjelenő Polgár színházi szenzációval szolgál olvasóinknak. Megírja, hogy Tóth Imre igazgató és a Nemzeti Színház drámabíró bizottságának tagjai között kegyetlen pártos szellem ütötte föl fejét. Az igazgató — írja az idézett újság — a világ legjobb embere, a mesterségét is érti, csak az a baja, hogy szegény befolyásoltatja magát Hevesi Sándor és Csathó Kálmán „féktelen ambíciókkal teljes“ két rendezőjétől. Különösen Hevesi Sándor az, aki a magyar szerzők darabjait visszautasítottatja, nem is enged a drámabíró-bizottság elé és ha odakerülnek, akkor meg egyszerűen füttyöl a bizottságra. Ezzel szemben kérdést intéztek a Nemzeti Színház igazgatójához, Tóth Imréhez, aki ekként nyilatkozott:

— A drámabíró-bizottság tagjai és közöttem kitört állítólagos konfliktusból egy szó sem igaz. Már csak azért sem, mert a benyújtott darabok előadása tekintetében az a színházi rend, hogy a bizottság dönt az előadandó darabok ajánlhatósága fölött. A darabok előadása fölött pedig végérvényesen az igazgató dönt. Már most megtörtént, hogy a bizottság által előadásra ajánlott darabok közül többeket én nem fogadtam el. Ezek közül több szerzőnek megfizettük a kikötött vinkulomet. Konfliktusról azonban szó sem lehet.

Hevesi Sándor dr. rendező pedig a következőket mondta:

— Az egész hírlapi közlemény irányzatos koholmány. Bizonyára egy visszautasított drámairó alattomos munkája. Soha nem intrikállok senki ellen.

* A művelt nyelvek irodalmának gazdag raktára Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében található.

* Blaháné bucsufellépte. A közönség részéről felhangzó óhajnak tett az igazgatóság eleget, mikor báró Splényiné Blaha Lujzát még egy vendégfellépésre megnyerte. Blaha Lujza eszerint pénteken játszik utoljára és ez alkalommal a Nagymama címszerepét fogja ismét eljátszani.

* Az ököritői szerencsétlenség — az Urániában. A fokozódó érdeklődésre való tekintettel az Uránia színház ma, esütörtökön is műsoron tartja az ököritői szerencsétlenség színhelyéről felvett képet. 241

* Az Uránia új műsora. Páratlan érdekességekből állította össze legújabb műsorát az Uránia színház. Amit a természet és emberi találékonyság érdekeset produkált, az mind feldolgozásra került a műsor mozgóképnyelveire. A gascoonei golfokon végigszáguldó vihar a legcsodálatosabb természeti ritkaságok egyike. Szünet nélkül csapkodnak a tenger háborgó hullámai és a toronymagasságu vízhegyek vad zuhanással borítják el a partokat. Esményi szép látvány, mely elbűvöli a nézőt. Nagy tetszéssel találkozunk az orosz autokratizmus borzalmait bemutató mozgalmas kép, mely Oroszország rejtelméből mutat be drámai rézleteket. A nagyhatású műsor minden egyes száma a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot és a közönség tetszése méltán nyilatkozik meg a pazar látványosságok kimeríthetetlen forrása iránt. 241.

„Jaj! Rablógyilkos!”

Az álgróf szerelme.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, április 13.

Tóth Verona nem olyan közönséges leány, ő különb a többiekénél, mert ő buffet-leány egyik jobb éjjeli mulatóhelyen, vagyis neki van tisztességes foglalkozása, a szerelem nála csak mellékfoglalkozás.

A minap a leány megismerkedett egy gróffal, helyesebben egy nagyon elegáns fiatal urral, aki grófnak mondotta magát. A gróf ur a buffetben nem nagyon költekezett, odasugta a leánynak:

— Minek adjam a pénzem a zsidónak, inkább magának adom ... majd otthon.

A leány, amikor munkaideje lejárt, hazament, a gróf pedig elkísérte Szerecsen-utcai lakására.

Amikor beldogan töltött másfél óra után a gróf távozni készült, a leány figyelmeztette ígéretére. A gróf erre belenyúlt a pénztárcájába és gavallérosan átnyújtott négy koronát.

A leánynak kevés volt, szidta a gróft, aki erre dühbe jött, nekiesett a leánynak, ütötte, verte, fojtogatta és megöli, ha segítség nem érkezik. A nagy jajgatásra, segélykiáltásra a szomszédok rohantak és kiszabadították Tóth Veronát veszedelmes helyzetéből.

— Jaj, rablógyilkos, meg akart ölni, ki akart rabolni!

A gróft előbb a legalaposabban elverték, aztán átadták a rendőrnek, aki bekísérte a VI. kerületi kapitányságra, ahol kiderült, hogy az ipse nem rablógyilkos, még csak nem is gróf, egyszerűen szabólegény, akit Balázs Jánosnak hívnak.

Balázs János bánatosan mondotta:

— Minden pénzem volt az a négy korona, amit odaadtam neki; nem elég, ha szerelmemmel egész vagyonomat feláldoztam?

Balázst szabadon engedték, de súlyos testi-sértés címén megindították ellene az eljárást, mert Veronát úgy elverte, hogy a Rókus-kórházba kellett vinni.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Trónkövetelők.

Komikus társaság.

*

Ugy-e, különös impresszió forja el az embert, ha valamelyik metropolisban egy idősebb, előkelő urat mutatnak neki s hozzáteszik:

— Ez az ur trónkövetelő.

Nincsen se hatalma, se ágyuja, se katonasága, csak éppen a tradíció bátorsága van meg benne s ország-világ előtt trónkövetelőnek nevezeti magát. Követelésről persze szó sincsen, trónusról még kevésbé, mert tudomásunk szerint minden európai trón ez idő szerint elég szilárdan be van töltve, de azért ezek az idősebb, előkelő urak, akiknek megjelenése nyugalmazott generálisokra emlékeztet, egészen utolsó szempillantásig aspirálnak elérhetlen dolgok után s azzal a büszke mosással áltatják magukat, ha „ez és ez nem jött volna közbe, akkor én ülnék ma ennek és ennek a birodalomnak a trónján.” Ha más szegény halandó járkálna körül ilyen gondolatokkal a világon, már régen a bolondok házába sárták volna, de mert a trónkövetelő egyenes, vagy görbe ágban lemenő utód, tudomást vesznek róla, regisztrálják, számon tartják s azük családi körben fenségnek, felségnek, vagy hercegségednek nevezik egymást.

Színműiroknak mulatságos környezet volna egyszer ilyen trónkövetelő családot a színpadra vinni, amely teljesen lecsuszott, dolgozni nem tud, nem akar, mert utóvégre is a népnek és állampénztárnak kell őket eltartani s a legnagyobb nyomorúságban és szegénységben is királyi, hercegi címekkel titulálják egymást s a mindenes eseléd e házban főudvarmesternői címmel mosogat ebéd után. A fővárosban most elhunyt szegény Szapolyai László halálával ime aktuálisak lettek a trónkövetelők. Ez a különös, furcsa kis csoport, mely mint a negyvennyolcas honvédek rendje, egyre gyarapodik, növekszik és nő családja dolgában. És mint valódi, királyi, császári, vagy fejedelmi koronát viselő államfők halálakor a többi szuverén kiszokta fejezni részvétét, úgy illeszkedik most is, hogy a magyar trónkövetelőt üdvözlőjek az európai trónkövetelők. Koszorút kellene küldeni mind-egyiknek a koporsóra s udvarmestereikkel — ha volnának? — részvétiratot küldeni az utódnak. Különös és érdekes volna ez a felvonulás. A részvétiratokat alájegyeznék:

Don Miguel, aki a portugál trónra vágyik,

gr. Martenau Sándor, akinek a bolgár trónra van igénye,

a cumberlandi herceg, akit Braunschweig trónja illetne meg,

az orleansi herceg, aki Franciaország császárságára vágyik. De neki már két konkurrens is akad:

Napoleon Viktor, aki Brüsszelben várja, hogy Franciaország trónjára újra Napoleon üljön és —

Neuheim, svájci órás, aki mint XVI. Lajos utóda a grófi címet és trónkövetelői jellegzet adományozta magának.

Trani grófja Nápoly birtoklására vágyik vissza és ne feledkezzünk meg végre a híres cöllövőről,

Krisztos Milánról se, aki újra az Obrenovics családnak akarja Szerbiát megszerelni.

Egyelőre talán elég a trónkövetelők névsorából, mert lehetne még felsorolni egy egész

sereget, de hát nem lehet az egész lapot megtölteni a trónkövetelők névsorával. Ezt talán még ők se — követelik.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megvert végrehajtó. Timotyity István gáji jómódu parasztgazda házában a múlt év november 8-án megjelent Najmányi Béla királyi bírósági végrehajtó, Kiss György becsüs kisétretében, hogy egy 800 koronás követelés erejéig végrehajtást fogatosítson. Az eljárás nem ment simán. Timotyity és felesége a hatóság embereit haragra készen várták a bejáratnál és fenyegetőleg kiáltottak rájuk, hogy megbánják, ha be merészelnék menni. A végrehajtó és becsüs a barátságos szavak dacára is bement a puszkaporos területre, de csakugyan megjárták, mert Timotyity a végrehajtót mellbevágta, a becsüst pedig kirugta. Amikor ilyen módon végeztek a hatóság embereivel, az aszszony még utánuk kiáltott:

— Ha még egyszer ide jönnek, paprikát hányok a szemükbe!

A végrehajtó két rendőrrel tért vissza, hogy karhatalommal fogatosítsa a végrehajtást, de ez kevésnek bizonyult és még három rendőrt kellett segítségül hívni, hogy a foglalást be lehessen fejezni. Hatóság elleni erőszak büntette címén vontá ma felelősségre az aradi királyi törvényszék Timotyityot és feleségét. Mindketten azzal védekeztek, hogy felhevült kedélyállapotukban követték el azt, amit tettek. A bíróság a férjet 14 napi, a feleséget 1 napi fegyházbüntetésre ítélte.

§ A fiumei bankrablás. Budapesti tudósítónk jelenti: Emlékeztet az a vakmerő rablás, amelyet három elzüllött ember követett el tavaly a fiumei kereskedelmi bank ellen. Világos nappal, fegyverekkel behatoltak a bank helyiségébe és revolvert szegezve a tisztviselőknek, felhasználták az általános rémületet és a pénztárból 19.000 koronát vettek magukhoz. Az ellenállásra készülő igazgatót pedig egy revolverlövéssel leterítették. Azután eszeveszett futásnak eredtek. A közeli rendőr üldözésbe vette őket, de a hajszá alatt az egyik tettes menekülés közben rája lőtt. Napokig tartó fáradhatatlan kutatás után sikerült a tetteseket kézrekeríteni Svirczi Samu és Kisenevszky állástalan gépészlegények személyében. A harmadik tettesnek nyoma veszett. A vádlottak padjára került Kriviczki Ábrahám is, akiről kiderült, hogy a tettesekkel összeköttetésben volt. A fiumei esküdtbíró több napi tárgyalás után Kisenevszkyt gyilkosság, rablás miatt életfogytig tartó fegyházra, Svirczkit pedig 15 évi fegyházra ítélte, ellenben Kriviczkit felmentette a vád alól. A királyi Kuria Sebestyén Mihály elnöklésével és Tarnai János bíró előadásában ma délelőtt tárgyalta a benyújtott semmisségi panaszokat. A Kuria Baumgarten Izider dr. koronaügyészhezlyettes felszólalása után a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította és így az esküdtbíró ítélete jogerőre emelkedett.

§ Szerelmi dráma. Budapestről jelentik: A múlt év november 28-án délután 3 órakor Komlósi Elemér 19 éves asztalossegéd törrel megszurta Mészáros Irén 17 éves virágárusleányt, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Komlósi Elemért nyomban letartóztatták és ellene gyilkosság kísérletének büntette miatt indult meg az eljárás. Kihallgatása folyamán azt mondta Komlósi, hogy két évvel ezelőtt a kassai javító-intézetből került fel a fővárosba, hogy itt munkát keressen. Lakásnézés közben betévedt Mészáros István munkásnak Dálnok-utca 1. szám alatt levő lakásába és itt ágyat bérelt. Házigazdájának Irén nevű leányával csakhamar szerelmi viszonyt kezdett, később pedig, hogy Mészáros Irént megóvja szülőinek bántalmazásától, udvarolni kezdett a leány anyjának is, aki szintén szívesen fogadta udvarlását. Tizennégy hónapig élt Komlósi Elemér zavartalan boldogságban, míg végre kiadták az utját, mert dologkerülő léha fráter volt, aki folyton pénzért zaklatta háziasszonyát. Efeletti elkeseredésében szurta le aztán az említett napon délután az Andrássy-

Arton Mészáros Irént. A mai esküdtzéki főtárgyaláson, amelyen Füzesséry bíró elnökölt, a vádlott beismerte a terhére rótt bűncselekményt és azzal védekezett, hogy közös megállapodással akartak meghalni, úgy, hogy előbb a leányt, azután pedig önmagát szurja le. Mikor azonban önmagára került volna a sor, tetét nem tudta végrehajtani, mert keze nagyon remegett, az időközben egybegyült kíváncsi tömeg pedig lefegyverezte és átadta egy rendőrnek. A törvényszék két és fél évi fegyházra ítélte a vádlottat.

§ Anyagi kossággal vádolva. Urszu Szent 45 éves aradmegyei földmives ellen az aradi kir. ügyészség szándékos emberölés büntette címén emelt vádat amiatt, mert édesanyját, Urszu Nikánét, január 17-én, éjszaka, összeszólalkozásból kifolyólag kiverte az udvarra és ott csizmájával addig rugdalta a szerencsétlen asszony koponyáját, míg a matrónán életjel látszott. Az esetnek nem volt tanúja, de Urszu Nikáné a halálos ágyon azt vallotta, hogy a fia volt a tettes. A mai esküdtzéki tárgyaláson a vádlott mindent tagadott és a haldeklő asszony vallomásán kívül az ügyészségnek nem sikerült a bűnösségre vonatkozóan más bizonyítékot beszerezni. Az esküdttek a vádlottat nem bűnösnek mondták ki, mire a bíróság Urszu Szentit felmentette.

Válik? Nem válik?

Toselliék párbeszéde.

*

Toselliné: Én válok, illetőleg mi válnak.

Toselli: Helyes drágám. Én válok.

Toselliné: Pardon, nem ön, hanem én válok. Ez nagy különbség.

Toselli: Ugyan hagyja el, az én szempontomból egészen mindegy, hogy maga válik-e el én tőlem, vagy én magától. Itt a tartásdíj a fő és azt minden körülmények közt ön fizeti.

Toselliné: Látja babám, itt van a tévedés. Én válok és ön fizet. Vagy tudja mit, ön válik és nekem fizet. Most válasszon, a melyik tetszik.

Toselli: Kedves fenség, ön elsőrendű humorista. Ha fizetésről beszélünk, akkor csakis önről lehet szó. Ugyan mi a fészkes fenéből fizessenek ön magának egy centimest is. Három év óta azt sem tudom, hogy kézzel, vagy lábbal kell zongorázni. Három év óta egyetlen hangversenyre sem hívtak meg, mert maga nem akarja magát mutogatni a koncert teremben. Mondhatom, szépen teljesítette a háztartási kötelességeket.

Toselliné: Hallgasson, hallgasson, maga szörnyeteg. Hát ki volt az, aki világhírvé tette a maga nevét? Én. Ki volt az, akinek a kedvéért milliókat ajánlottak magának egy amerikai koncert körutért? Én. Még maga beszél? Ha én annak idején kikoszarom magát, maga most is egy pedlász szobában lakik és makaront reggelizik ebédre és a krometikus skálák gyakorlásától tébolyodottan szaladgál körül.

Toselli: Helyes, drágám, csak hogy ennek ellenében az én csókomból ismerte meg az olasz szünetedély perzselő tüzeit. Én okoztam önnek egy énnivaló kis lányt, aki többet ér a szász királyság minden kincsénél. (Sirva fakad.)

Toselliné: (Zekogva.) Ez igaz, de ha én nem lettem volna, ön nem okozhatta volna ezt a kis leányt, akit én magammal viszek. Én válni akarok; el is válok.

Toselli: Jól van, mi elválnak, de a kis lány nálam marad.

Toselliné: Marad ám a maga zongorájának zivatarokat látott pedálja, de nem az én drága mindenségem. Pénzt akar, hát inkább fizetek. Huszezer márkát kap évenként.

Toselli: Kevés. Nekem a kis leány és negyven ezer márka kell.

Toselliné: Hiszen maga egy közönséges

zsaroló, maga egy budapesti álhirlapíró, maga, maga zenekretén.

Toselli: (Hidegen.) Negyven ezer korona és a kis lány.

Toselliné: Tudja mit, beszéljünk komolyan. Hát okvetlen ma kell elválnunk?

Toselli: Nem éppen, várhatunk holnapig is.

Toselliné: Rendben van. Adjal drágám egy édes, szenvedélyes, mindent felejtető csókot. Olyant mint szerelmünk első napjaiban, mikor egy isteni pillanat a mi drága kincsünket adta nekünk.

Toselli: De Lujza! Hiszen ez nem válás, ez végzetes lehet. Egy ilyen csók és nekünk megint kis babát küld az ég.

Toselliné: Ez kell Lujzának, nem a szabadság. Mit kezdek nélküled, ha elválnak? A szász udvar megtilt minden szerelmet, anélkül pedig én nem élhetek. Most már nem válok, drágám. A csókot akarom, a csókot, az ajkakat, azt a karminba áztatott, forró, azt a termékenyítő ajkakat akarom. Toselli, Fülöp csókolj meg.

Toselli: Nem bánom, Lujza. Én megcsókollak, megcsókollak úgy, mint szerelmünk első napjaiban és ha még egy gyerekünk lesz, akkor elválnak. Egyik a tiéd, a másik az enyém lesz.

Daru.

HIREK.

— **Előfizetőink figyelmébe.** Tisztelettel felhívjuk azon előfizetőinket, kiknek előfizetési díja lejárt, hogy azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Előfizetési díj vidéken: egész évre 28 kor., fél évre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy óra 2 kor. 40 fillér. Előfizetési díj helyben: egész évre 24 kor., fél évre 12 kor., egy óra 2 korona.

— **A király Budapesten.** Hír szerint a király június 23-ikán, a képviselőház megnyitására Budapestre jön és három napig tartózkodik a fővárosban, s a rövid vendégeskedés után megkezdik Ischlben nyári pihenését. Más verzió szerint a király május 4-ike körül érkezik Budapestre és három hétig fog itt tartózkodni.

— **Az aradi munkapárt gyűlései.** A II. kerületi aradi nemzeti munkapárt választmányát e hó 15-én este 1/4 9 órakor a „Központi Szálloda” földszinti kistermében megtartandó ülésre tisztelettel meghívom. Szalay Károly dr. II. ker. elnök.

A IV. kerületi aradi nemzeti munkapárt választmányát e hó 16-án este 1/4 9 órakor, a Városligeti vendéglőben megtartandó ülésre tisztelettel meghívom. Halmai Andor, IV. ker. elnök.

— **A város küldöttsége Erőss dr. református püspöknél.** Arad város törvényhatósága ma tartott ülésében Varjassy Lajos polgármester indítványára elhatározta, hogy a város küldöttségileg tiszteleg a vasárnap itt tartózkodó debreceni református püspök előtt. Akik a deputációban részt venni óhajtanak, azok vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor a tanácssteremben gyülekeznek a városbázán.

— **Marx János hivatalba lépése.** Budapestről jelentik: Marx János a Máv. elnökgazgatója ma délelőtt foglalta el hivatalát. A Máv. igazgatóságának tisztviselői az új elnökgazgatót meleg ovációval fogadták.

— „Bojkott egy aradi vendéglő ellen.” Egyik aradi lap ma derűs dologról számol be. Eszerint Riszterer Rezső magyar-utcai vendéglős kénytelen kiköltözni a saját házából, mert az aradi munkapártnak ott tartott szervezkedő gyűlése miatt a környék függetlenségi párti polgárai bojkottálták. A közlemény keretében maga Riszterer is elírja keservét, hogy ő csakugyan azért költözik ki a házából, mert az ellenzéki polgárság bojkottálja a vendéglőjét s ő emiatt legalább kétezer korona kártérítési összeget követel (!) a munkapárt vezetőitől. Hát ez mind szerfölött megható volna, ha igaz lenne. De nem igaz. Egy választópolgár aláírással ma levélben arról értesítették bennünket, hogy Riszterer a való tényekkel ellenkező dolgokat állít. Nem a bojkott kényszeríti őt a hurcolódásra, hanem Mayer Miklós Salacutcai szücsmeister, aki több héttel ezelőtt megvásárolta Riszterer házat és nyomban fölmondott neki. E levél alapján megkérdeztük Mayert, igaz-e a vétel?

— Persze, hogy igaz, — mondta Mayer. — Megvettem Riszterertől azt a házat és azonnal fölmondtam neki, mert szükségem van az egész házra. Ez az oka annak, hogy Riszterer kénytelen kiköltözni a házából.

... Ime, így teremnek a választási „érdekessegek.”

— **Müller Kálmán báró lemondása.** Budapesti tudósítónk jelenti: Müller Kálmán báró, a balparti kórházak igazgató főorvosa ma megjelent Bárczy István polgármesternél, s bejelentette neki állásáról való lemondását. Ez a lemondás nem jött váratlanul, Müller báró ugyanis többször hangoztatta ebbeli szándékát. Müller Kálmán, aki közegészségügyi intézményeink megújításával világhírű nevet szerzett magának, nincs megelégedve a fővárosi kórházak jelenlegi állapotával. Különösen a betegeknek a kórházakban való elhelyezésének nehézségeit és hiányait kifogásolja, mert ez rendkívül megnehezíti felelősségteljes állásának lelkiismeretes betöltését. Müller Kálmán báró lemondásának főoka ebben a körülményben keresendő.

— **A budapesti francia főkonzul távozása.** Budapesti tudósítónk jelenti: Diplomáciai körökben sokat beszélnek most arról, hogy Fontenay vikomt budapesti francia főkonzult legközelebb elhelyezik Budapestről. A főkonzul annak idején Pichon volt francia külügyminiszter révén került Magyarországra, de úgy látszik, nem volt elég jó protektor ahhoz, hogy a főkonzult budapesti állásában megtartsa. Még Wekerle volt a miniszterelnök, mikor Croner bécsi francia nagykövet felkereste Aerenthal gróf külügyminisztert és felhívta a figyelmét Fontenay vikomt szereplésére, hogy a főkonzul mennyire igyekszik a francia közvéleményben a magyarok részére rokonszenvet kelteni. Ennek a következménye az, hogy a francia főkonzult, aki igaz barátja volt a magyaroknak, most elhelyezik Budapestről.

— **Lujza hercegnő öröksége.** Brüsszelből táviratezzák: Lujza hercegnő még egy pört indított avégből, hogy a király után való örökségét megnagyobbítsa. A hercegnő a pontoisei törvényszéknél keresetet adott be, melyben arra kéri a törvényszéket, hogy ítélje el Vaughan bárónót Balincourt-kastélynak a hagyatéki tömeg részére való visszaadására, mert a kastély vételárát nem a bárónó, hanem a király fizette ki, aki ezzel az ajándékozással leányainak az örökségét jogtalanul megrövidítette.

— A szerb király otthon. Belgrádból táviratozzák: Péter király kíséretével együtt ma reggel 9 órakor tért vissza külföldi utjáról. A pályaudvaron Sándor trónörökös, Pál herceg, a miniszterek és a külföldi követek jelentek meg, akik a vonat megérkezésekor hangos zsidókialtásokkal fogadták a királyt. Péter király ezután a székesegyházba ment, majd pedig visszavonult kastélyába.

— Az aradi vashidak deficitje. Arad város közgyűlése ma állapította meg a lapunkban bőven és többször ismertetett tervezet szerint az új hidakon szedendő vámokat. Tudott dolog, hogy nyolc filléres gyalogos vám mellett 15 ezer, négy filléres mellett 60 ezer korona deficit fog jelentkezni. A közgyűlés a kormányhoz feliratot intéz és a hiány fedezetére hatvanezer korona államsegélyt kér. Szalai Arnold, Nemess Zsigmond, Steinhardt Mór és Reisinger Sándor indítványára a feliratban rámutat a város arra, hogy a hidak építése által állami feladatot is teljesített és hogy más városok is kapnak ilyen célokra államsegélyt. Zenta például 50 ezer koronát kap az állampénztárból.

— Menetjegyek léghajózásra. A Parseval léghajós-társaság már megkezdte működését. A léghajó, amelynek gondolója 16 utas befogadására alkalmas, kedvező idő esetén mindennap indul Münchenből Bajorország főbb pontjaira. Három óráig tartó kirándulás ára 220 márka, egész napos felszállás 550 márka. A léghajózásra menetjegyek a budapesti menetjegyirodában is válthatók.

— Tömjük a Magyar Aszfalt Részvénytársaságot. Régi dolog, hogy a Magyar Aszfalt Részvénytársaságnak Arad város a legjobb kuncsaftja. Ha kell, ha nem kell, tömjük ezt a szurok-gyárat. A város — nem tudni miért — még a legelőket is rendelkezésre bocsátja a gyárnak aszfaltozás céljából s így legközelebb a tehének is szurkot legelnek nálunk. Ezt igazolja az a számla, amelyet ma terjesztettek elő a városi közgyűlésnek. Néhány aradi utca kiaszfaltozásáért 77 ezer korona elkészítési és huszezer korona fentartási költséget szavaztak meg a Magyar Aszfalt-gyárnak. A mai közgyűlésen arról is referáltak, hogy a gyár legutóbbi aszfaltozását felülvizsgálták és azokat kitűnőnek találták. Hát persze, hogy kitűnőnek. Majd éppen a Magyar Aszfalt Részvénytársaság gyártmánya nem lesz jó — Aradon.

— A városi jéggyár. Aradváros mai közgyűlésén Zubor Ander jegyző referálta a városi jéggyár építésének ügyét. Megírtuk már, hogy mely gyárakkal és vállalatokkal állapodott meg a tanács a gyár építése és a szükséges felszerelések megvétele ügyében. A közgyűlés helyben hagyta a tanács intézkedéseit. Elfogadta továbbá a közgyűlés, hogy a városi jéggyárból legelső sorban — amikor van — járvány céljaira fordítják a jeget; továbbá a mészárosok, kávéosok, vendéglősök és élelmiszerkereskedők kapnak jeget mindenek előtt. Ha ezek kielégítése után még marad, azt kapja majd a közönség a később megállapítandó árban. Olyan vendéglősök, kávéosok, mészárosok s élelmiszerkereskedők, akik a jég drágulása miatt már most felemelték, vagy később emelik árúikkal, jeget a városi gyárból nem kapnak. Végül elfogadta a közgyűlés azt is, hogy a jég nagyfogyasztóinak írásban kell magukat kötelezni, hogy a jeget 3 évig a városi jéggyárból szerzik be, persze csak úgy, ha 3 évig megmarad a városi gyár.

— Kártyázás a veszthely javára. Fránki S. József aradi kereskedő 4 korona 5 fillért küldött hozzánk. Fránki azt írja nekünk, hogy a venaton egy társaság a veszthely javára kártyázott s ott 6 nyerte azt az összeget, amit hozzánk eljuttatott.

— Roosevelt budapesti fogadtatása. Budapesti tudósítónk jelenti: Az interparlamentáris konferencia magyar csoportja április 16-án szombaton délután 12 órakor a Ház elnöki fogadó szobájában ülést tart, amelyen Roosevelt Tivadarnak, az amerikai egyesült államok volt elnökének Budapestre érkezése alkalmával a csoport részéről leendő üdvözlésének részleteit megállapítják.

— A kiütéses tifusz halottja. Budapesti tudósítónk jelenti: Kurellec Ottomár 41. gyalogezredbeli főhadnagy néhány nappal ezelőtt megbetegedett. A XVI. számú helyőrségi kórházban jelentkezett felvétel végett, ahol, mint-hogy erős láza volt a főhadnagynak, a fertőzőosztályon helyezték el. Az orvosok kiütéses tifuszt konstataáltak Kurellec főhadnagyon, aki tegnap este meg is halt. A kórház vezetősége telefonon értesítette a halálesetről a 41. gyalogezredet, amelynek parancsnoka egy századost bizott meg azzal, hogy a főhadnagy haláláról értesítse annak Budapesten lakó feleségét. A százados a megbízásnak eleget teendő, elment a főhadnagynak Lipót-körut 7. szám alatt levő lakására, ahol azonban a házrestartól azt az értesítést kapta, hogy Kurellec felesége két gyermekével együtt már egy hónappal ezelőtt vidékre költözött. Kurellec Ottomár főhadnagy 1907-ben került Budapestre, a 41. gyalogezredhez, amelynek legjobb vívója volt. Néhány héttel ezelőtt öszekülömbözött a feleségével, azóta különválva éltek.

— Merénylet-terv a francia miniszterelnök ellen. San-Etienből jelelik, hogy abban a szállóban, ahol Briand miniszterelnök lakik, letartóztatott egy esztergályos munkást, akinél tör és revolver volt. Bevallotta, hogy meg akarta ölni a kormányelnököt.

— Új városrész a fővárosban. Budapestről írják: Néhány esztendőn belül új város fog támadni a Lipótváros kellő közepén. Ötvenhatvan új palotát építenek négy éven belül a Dunaparton és a törvényszéki palota szomszédságában levő hatalmas telektömbökön. A dunaparti telkek tudvalevően a József főherceg telkei voltak. Ezeket a telkeket két évvel ezelőtt cserébe kapta a főherceg a Margit-szigetért. Ezeket a cseretelkeket aztán megvásárolta a főhercegtől a „Palatinus“ házépítő részvénytársaság és most 25–30 nagyszerű palotát, vagy ha jobban tetszik, bérkaszárnnyát fog építeni rájuk. Paloták épülnek a főváros lipótvárosi telkein is, még pedig négy esztendőn belül akarják felépíteni ezeket a telkeket. Négy hatalmas telektömbje van a Lipótvárosban a fővárosnak. Ot millió koronára becsülték ezeket a telkeket. Az egyik — a törvénykezési palota szomszédságában levő — a központi járásbírószéket építik föl. A többi három telekblokkot harminckét háztelekre osztva, elárverezik. A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén már meg is állapították ezeknek a telkeknek a kikiáltási árát. Hatszáz és nyolcszáz korona között változnak a kikiáltási árak. Aki megveszi az árverésen valamelyik telket, az egyúttal kötelezettséget vállal arra is, hogy négy esztendőn belül házat épít a telkére. Így biztosítja a főváros, hogy a hatalmas lipótvárosi telkek négy esztendőn belül beépüljenek. A főváros közgyűlése ma délutáni ülésén foglalkozott a telkek dolgával és május 17-re fogja kitűzni az árverés határnapját. Ezek a nagy építkezések egészen át fogják alakítani a belső Lipótváros képét. Ez az ötven-hatvan palota nemcsak a lakásszükségletet segít valamelyest, de kétségtelen az is, hogy friss életet visz bele a Lipótvárosba.

— A spanyol külügyminiszter életveszedelemében. Madridból jelelik: A spanyol külügyminiszter tegnap automobiljával két ellenkező irányból jövő villamos-kocsi közé került. Az automobil az összeütközés következtében megrongálódott, a külügyminiszternek azonban jelentéktelen sérüléseinek kívül semmi baja sem történt.

— Egyhuzamos hivatalos órák a városházán. Május hó elsejétől kezdve, a közgyűlés ma hozott határozata szerint, a hivatalos órák reggel nyolc órától, déli két óráig megszakítás nélkül tartanak. Ha a hivatalfőnökök szükségesnek tartják, délután 4–6 ig is elrendelhetik a munkát.

— Halálozások. Budapesti tudósítónk jelenti: Kalmár Endra, a magyarországi piaristák tiszteletbeli rendfőnöke, gyémántmisés áldozópap 86 éves korában ma Budapesten meghalt. A magyar piaristarend az elhunytban nagy műveltségű, rengeteg tudományu tagját vesztette el.

— Özvegy Fiola Mihályné született Gönczy Mária e hó 13-án, 59 éves korában Aradon meghalt. 14-én délután 3 órakor temetik a Batthyány-utca 5. számú házból.

— Pécsről jelelik: Jeszenszky Ferenc föld-birtokos, volt képviselő neje, született Friebeisz Riza urnó elhunyt. Halálát kiterjedt előkelő rekonság gyászolja.

— Városi adomány a Fábán és Csiky szobrokra. A közgyűlés Fábán Gábor és Csiky Gergely szobrainak felállításához 250–250 koronával járult hozzá.

— Tüdőbetegek tüntető felvonulása. Budapesti tudósítónk jelenti: A május elsejei tüntető munkás felvonulásnak érdekes csoportja lesz. Nyolcszáz tüdőveszes hivatalnok is részt vesz a menetben s amiatt fognak tüntetni, mert a főváros egyik kórházában sem tudják őket helyszűke miatt elhelyezni. A szerencsétlen emberek ma az egyik fővárosi estilap szerkesztőjéhez panaszos levelet is intéztek. Emiatt s bejelentették a tüntetést.

— Segély a gáji remán templomnak. Aradváros mai közgyűlésén felolvasták a gáji görkeli hitközség ama kérelmét, amelyben templomuk építésére telket és 5000 korona segélyt kérnek. A közgyűlés Müller Károly pártoló felszólalása után elhatározta, hogy teljesíti a kérelmet.

— Egy kishirdetés. Egy ur az ujdonságok között való következő kishirdetés közlésére kéri föl a Szegedi Friss Ujságot:

„A Párisi-körut közelében a Tisza, vagy Otthon nagyterméhez hasonló terem kereseték szeretett nőm új kalapja részére. Ajánlatok „terem hölgykalap“ részére a kiadóhivatalhoz küldendők.“

— Velicsek dr. Természetes Gyógyintézete és Szanatóriuma Nemetbogsán. (Krasó-Szőrényi hegyvidék.) Magyarország legrégebbi ilyen intézete. Gyógyelemek: Lég (fény), nap, víz, massage, gimnasztika és diéta. Pensio. Légsátrak. Prospektus. Gyógyidény május 1-től október 1-ig.

— Arad részvéte. A közgyűlés a tanács javaslatára az ököritői katasztrófa alkalmából legmélyebb részvétét fejezte ki és erről Szatmármegye alispánját értesíti.

— Alvó ember a sínpáron. Temesvárról jelelik: Borzalmas szerencsétlenséget hártott el tegnap délután a véletlen szerencse a józsefvárosi pályaudvaron. A budapesti gyorsvonat éppen közeledett az indóházhoz, amikor mintegy harminc lépésnyire a pályaudvar előtt a mozdony a nyílt pályán megállott. Az utasok között nem kis ijedelem támadt, mert szerencsétlenségtől tartottak. Kiderült, hogy alig néhány lépésnyire a mozdony előtt egy férfi feküdt a vágányokon és nyugodtan aludt. Jung Miklós husz éves szakálházai legény volt az a vakmerő, aki a vágányokon keresett pihenést. Délután gyalogszerrel indult Szakálházára és a sinek mentén haladt. Utközben leült a pályatestre és egy cigarettát esavart magának. Ez alatt elaludt és ha a mozdonyvezető idejekorán nem veszi észre, úgy rettenetes halál vár a fiatal legényre.

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a legjobb minőségű
gyertyánfa-bábukat és 1-ső osztályú lygnum-sanktum teke-golyókat
MARKOS GYULA Arad, Andrásy-tér, Minorita-palota.

b. figyelmébe ajánlja

1723

— Halálos automobilozás. Berlinből táviratozzák, hogy tegnap Grünwald közelében egy automobil, melyben négyen ültek, teljes erővel nekiment az utat szegélyező élőfák egyikének. Hárman a bennülők közül sértetlen maradtak, a negyedik, egy Berlinben állomásozó kapitány neje, kiröpült a kocsiából, egy fához vágódott és azonnal meghalt. A sofőrt, minthogy ő okozta a szerencsétlenséget, letartóztatták.

— Ezer és ezer ember szenved éveken át már szokványossá vált székrekedésben, mert nem tudja a módját, hogyan kell ezt a kínzó bajt leküzdeni. Az orvosok mind egyet-értenek abban, hogy a természetes hashajtók minden körülmények között a laboratorikumokban készültek fölé helyezendők. Az összes forgalomban lévő ásványvizek között a Ferencz József-források vize az, amely egyenlő mértékben tartalmazza a legtöbb glaubersót és keserűsót, tehát az oldó és elvezető sókat. Állandó természetalkotta összetétele Európa és Amerika legkiválóbb vegyészeti által már megállapított és így kétségtelen, hogy a Ferencz József-keserűvíz rendszeres használata a legcélszerűbb eljárás az idült székrekedés tartós kigyógyítására. Ivókuráknál négy héten keresztül reggelenként éhgyomorral 1/2 pohár valódi Ferencz József-vizet lehetőleg felmelegítve iszunk. 251

— Esküvő vőlegény nélkül. Nagkanizsáról írják: Ma délelőttre két esküvő volt bejelentve a nagykanizsai anyakönyves előtt. Az egyik, annak rendje és módja szerint megtörtént, de a másik elég alapos okok miatt, ugylátszik, végleg elmaradt. Még pedig egyszerűen amiatt, mert a házasságkötéshez szükséges vőlegény a ma délelőtt készülő menyegzőnél hiányzott. A menyasszony, egy derék, piros-pozsgás falusi nő egyedül jelent meg iházi Horváth István előtt és házasságkötés helyett azzal kellett beérnie, hogy fura, de egyben nagyon szomorú esetét elpanaszolta az őt vigasztalni próbáló anyakönyvvezetőnek. A dolog előzményei a következők: Dákai István 25 éves parasztlány jómódu szülők egyetlen gyermeke. A szülők Somogy-Kéthelyen laknak s ott ismerkedett meg a szép száll legény a cselédi sorban élő s nála 6 évvel idősebb Kövesdi Terézszel, kivel a fiu szülőinek legnagyobb etlenzése dacára is abban állapodtak meg, hogy egymással lesznek. Minthogy tehát otthon nem lehetett házasságot kötniök, bejöttek Kanizsára, hol a fiu egyik fuvarosnál beállt kocsisnak, a nő pedig valamelyik gyárban keresett munkát. Ma reggelre volt kitűzve a polgári esküvő, amelyre azonban csak a menyasszony mehetett el, mert mint könyei között elmesélte, korán reggel beállított hozzájuk vőlegényének apja s egyik férfitörök, kik a fiut félig karhatalommal kényszerítették, hogy azonnal utazóék velük haza Kéthelyre, neki, a menyasszonynak pedig 5 koronát adtak utiköltségre, hogy szintén hazamehessen Kanizsáról. Így történt, hogy Kövesdi Teréz egyedül jelent meg az esküvőn, „de azért jön még a gonosz, hogy kegyelembe fogadjam, mint már egyszer is tette“, bucsuzott el az anyakönyvestől.

— Agyonlőtt fiatalasszony. Komáromból jelentik: Perbetén Jakabné szül. Mátyás Rebeka, az ottani törvénybíró felesége a kamrában a tyukokat etette. Közben az egyik tyuk elkezdett repdesni és éppen a falhoz támasztott fegyver kakasára szállt. A puska elsült és a lővés a 29 éves asszonyt halálosan megsebesítette.

Haldokolva szállították az érsekújvári közkórházba, ahol nagy kínok között meghalt.

— Vándorkomédiások karmai között. Békéscsabáról írják: Ma reggel 9 óra tájban a békéscsabai rendőrfőbiztosi hivatalba beállított egy 16 esztendőes leány, aki a csabai közkórházból került ki és cselédkönyvet kért. A leány elmondta, hogy őt Jászai Etelnek hívják, de illetőségére nézve semmiféle felvilágosítást nem tudott adni, így hát cselédkönyvet sem kaphatott. Ekkor sirva fakadt és könyörgött, hogy adják ki neki a cselédkönyvet, mert nem tud megélni s vagy éhen vész, vagy pedig kénytelen rossz utra térni. A leány kényszerlevelet kapott, hogy utazzon Brassóba, ahol állítólag szülei laknak. A leány érdekes dolgokat mondott el a rendőrfőbiztos hivatalban. Elmondta, hogy őt 2 éves korában szülei egy vásári vándorkomédiás csapatnak adták el, ahol azután úgy bántak vele, mint az állattal. Utótték, verték, kínozták, hogy a nehéz mesterséget kitanulja. Vásárok alkalmával mellére tettek egy 30 kilós vas üllöt s azon tüzes vasat kovácsoltak, úgy hogy azóta melle állandóan fáj. Egy ilyen produkció alkalmával a tüzes vas egy szilánkjára a szerencsétlen leány jobb szemébe pattant, amitől azután iszonyu fájdalmat támadtak. Nevelőanyja, a komédiás trupp főnökének a felesége porcukor, kékítő s borax-port fújt a szerencsétlen leány szemébe, úgy, hogy az a hitvány kezeléstől teljesen elvesztette jobb szemé világát s arca és szemé annyira megdagadt, hogy visszatartó volta miatt a közönség előtt többször fel sem léphetett. Ekkor a komédiás trupp a brassói kórházban helyezte el, ahol gyógykezelték, de mikor felgyógyult, sem hozzátartozóit, sem pedig a komédiás truppot nem találta fel. Azóta vándorol az országban szerte, s mert illetőségi helyét feltalálni nem tudja, cselédkönyvet sem kap, így egyenesen a nyomor és a bűn fertőjébe lesz taszítva...

— Nagy tüzek a vidéken. Késmárkról jelentik: A késmárki Hosszuerdőben a napokban nagy tűz pusztított, a mely tetemes károkat okozott. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Becsehelyen (Zalamegye) e hó 11-én éjjel a nagy viharban tűz támadt és csakhamar 19 gazda esürje, illetve pajtája a benne lévő takarmánnyal és gazdasági eszközökkel együtt leégett. A kár mintegy 15000 K., mely csak kis részben térül meg. A tűz keletkezése még nem volt kideríthető.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 füveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

A kortesvilág furesaságai.

(Görcsöni és Markos.) A győrmegeyi Peéren szembe került egymással két klerikális: a néppárti Görcsöni-Friedrich István, meg a Justh-párti Markos Gyula. Mindketten hírhedtek gyűlölködő, izléstelen felekezeti fanatizmusokról, amelyet Görcsöni az Alkotmányban, Markos pedig a Herkó Páterben gyakorol. Még az egymás ellen való választási küzdelemben is ezeket a mérgezett fegyvereket forgatják, ami legfőleg nekik kellemetlen, a publikumnak ellenben derűs perceket szerez. Egyelőre még a korteslira vadvirágos mezején tombol a csata, de nemsokára majd egészen kézzelfogható argumentummal lépnek akcióba. Nem

foszthatjuk meg az olvasókat attól a gyönyörűségtől, amelyet a peéri kortes irodalom szerez és itt közöljük az egymással viaskodó nótákat... Markos Gyula im így zeng Görcsöni Dénesről:

Előbb Friedreich Ignác, most
 Görcsöni Dénes,
 Zsidóból lett keresztény,
 De nem veszelés.
 Csak egy kicsit tulszerény,
 Tarnoból szalajtott legény,
 Talmudbölcs...
 Fogja meg a göros.

Ne féltes a hitemet,
 Görcsöni Dénes,
 Megvédem én magam is,
 Vagyok oly kényes.
 De már azt ki nem állom,
 Hogy Krisztusra ráhóitáljon,
 Ki oly bölcs,
 Fogja meg a göros.

Görcsöni Dénes erre a simogatásra következő finom kis nótával felelt:

Markos Gyula lobogója
 Zsidó asszony bugyogója,
 Zsidó asszony szótta-varrta,
 Az is hunout, aki tartja.
 Éljen Görcsöni!

A szelid célzást Markos Gyula elérte és kilátásunk van rá, hogy még szenzációsabb lírával fogja fejbekölni a tisztángvált hangu ellenjelöltjét. Peéren pedig jót kacagnak a kakas viadalon és valószínűleg egy harmadik jelöltre szavaznak, akinek az aranyai szebben esendülnek, mint a kortesrigmusok.

(Egy kis tévedés.) Egy csomó volt képviselő, akinek most minden gondja az, hogy a régi mandátumát megtartsa, Budapesten a Vadász-kürt-szállóban tanyásik és innen irányítja a meglehetősen drága kortezsiát. A múlt hét végén az egyik dunántúli kerületből öt jóképű magyar jött fel, hogy a népszerű Kossuth-párti képviselő pénzén jól kimlessa magát. A portástól csak annyit kérdeztek, hogy hol találják a nagyságos urat. Aztán fölbaktattak a második emeletre és benyitottak csak úgy találomra az egyik szobába. Nagy tisztelettel mondta az egyik:

— A kerületből gyöttünk, nagyságos ur.

A jelölt persze parolázott velük s vitte őket magával az étterembe. Vendéglőből vendéglőbe, kávéházból kávéházba mentek, vigasság, jókedv, biztatások, így tartott ez három napig. A kortesek elmondották, hogy a kerületükbe ugyan más embernek nem tanácsos betennie a lábát. A jelölt boldog volt s mikor hivi eltávoztak, még a kezükbe nyomott néhány bankót. Az egyik paraszt

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.
 Kizárólagos posztó gyári raktár. 1661

sűrűn pislogva, behzott nyakkal kérdezte most a jelölttől:

— Még egyet kérnék nagyságos uram. A Kovács Péter nagyságos urat keressük, hol találhatnánk?

— Itt lakik mellettem a szomszédban. Aztán mit akarnak tőle?

— Jelöltnek vinnék le.
— Micsoda? Hát őt is?

— El is felejtettük megmondani, mi a *Dunántulról* jöttünk.

Főlöleges is mondani, hogy a kölkekező jelöltnek viszont *Erdélyben* van a kerülete.

SZULTÁN TÖRÖK

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Ismerettség: Budapest, IV. Ferencz József-rakpart 22. Kötelezőség EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városháza szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Három ruha. Nem alkalmas közlésre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, április 13

Készáru: Kínalaf. vételkedv gyenge, 5 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb. Amerika 1/2-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	5.90—5.91	5.90—5.91
Buza 1910. áprilisra	13.29—13.30	13.25—13.26
Zab 1910. áprilisra	0.90—0.90	8.35—8.36
Rozs 1910. áprilisra	7.23—7.24	7.16—7.17
Buza 1910. októberre	10.92—10.93	10.89—10.90
Buza 1910. májusra	13.04—13.05	13.—13.01
Rozs 1910. októberre	8.40—8.41	8.39—8.40

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	665.50
Magyar hitelrészvény	811.—
Városi villamos vasúti részvény	368.—

A Temesvári Lloyd-Társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. április 13.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	12.10—12.20
76	12.25—12.30
77	12.40—12.50
78	12.50—12.60

Buza (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos új	12.00—12.10
Rozs új	7.60—8.65
Árpa új	5.60—5.70
Zab új	6.50—6.55
Tengeri régi	5.55—5.60

Budapest-kőbányai sertéskereskedlem.

— Április 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közep páronként 400—400 kilogrammig rjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 164—67 fillérig; fiatal közep páronként 251—3.0 kilogrammig terjedő súlyban 164—167 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 170—172 fillérig.

Sertéselészám: április hó 10. napján volt készlet 29842 darab, április 11. napján felhajtott 240 darab, április 11. napján elszállított 143 darab, április 12. napjára maradt készletben: 29,934 darab.

A hírtott sertés üzlet irányzata változatlan.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1910. évi április hó 14-én:

A) bérlet. A) bérlet.

Báró Splényiné Blaha Lujza vendégfellépésével:

A piros bugyelláris.

Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Zenéjét szerzette: Szentirmay Elemér.

SZEMÉLYEK:

Török Mihály	Keszler E.	Peták János	Polgár S.
Zsófi, neje	Blaha Lujza	Pennás Muki	Várnay J.
Julis asszony	Follinusné E.	Hájas Muki	Kulcsár L.
Menci, leánya	Molnár I.	Kósza Gyurka	Boda Ferenc.
Csillag Pál	B. Szabó J.	Sutak Kata	Beakóné.
Kapitány	Delé Lajos.	Lajcsi, cigány	Szabó László.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simeoni-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. április 14-én, csütörtök

1. Álarcos bandita. Dráma. — 2. Pali karácsonya. Humoros. — 3. Vihar a gascognei gólfokon. Látványosság. — 4. Matróz szerelem. Dráma. — 5. Az utazó boszúja. Humoros. — 6. Salome. Wilde drámája után. — 7. Szerelmi cselszövés. Bohózat. — 8. Orosz borzalmak. Ter-mészet után.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 6 ONH., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTÉR.

Limbek János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetőrendező Intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Strumberger Oszkár és neje szül. Fiola Ilonka, a maguk, egy fiacskájuk Sándorka, valamint nagyszámu rokonaik és ismerőseik nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó édesanya, anyós, nagya-nya és rokon

özv. Fiola Mihályné

szül. Gönczy Mária-nak,

f. é. április hó 13 án reggel 8 órakor, életének 59-ik évében hosszas szenvedés után jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai április hó 14 én d. u. 3 órakor fognak Batt-hány-utca 5. számu házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért április hó 18-án d. e. 8 órakor fog a főt. minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1910. április hó 13-án. 1711

Művelt és okos ember nagy súlyt helyez a fog-polásra, mert annak elhanyagolása nemcsak szépséghiba, hanem egyben

undorító szagot ad a lehetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a száju-üregét szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehériti Sztraka-féle Menthol fogszappan. Kapható gyógy-tárakban 1 korért. Aradon: gutori Földes Kelemen és Szokoly Sándor urak gyógyszer-tárban, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában.

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtökéletesebb és biztos hatásu szert, egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-

féle

31B

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stefanovits,
Budapest, Alagut-utca 5. szám.

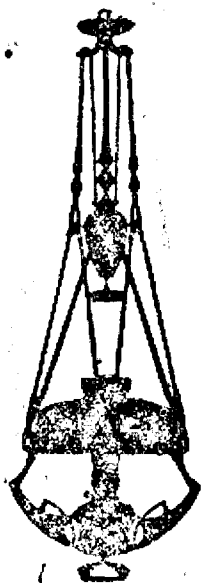
Legmagasabb kitüntetés
Arany-államérem „Nürnberg 1906”

Legmagasabb kitüntetés
„Grand Prix” St. Louis 1904.

6805-III.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
hatók legújabb és legizlésebb
üveg, porcellán és maszó-
készletek. Nagy vá-
laszték függő és
-- szíall lámpákból. --

Legjutányosabb forrás 321

figurális dísz tárgyakból.
Legjobb minőségű china- és al-
pacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszin-
tén elsőrendű evésszkezők.

Képkerekeköl

óriási választék, több mint 400
új izléses minta van állandóan
raktáron.

FISCHER MÓR, Andráscy-tér 20. szám
(Fischer Ellis-palota.)
Megyel és városi telefon szám 568.

Admirál-olaj a legjobb padlók beeresztésére.
Pormentes, szagtalan.

5612-1910. kh.

Hirdetmény.

A villamos vezetékek oltalmára alkotott szabályrendelet 1. §-a szerint Aradváros területén létesített villamos vezetékek oszlopainak és szerelvényeinek, továbbá a villamos légvezetékeknek, valamint a földalatti villamos vezetékek (kabelek) és azokhoz tartozó szerelvények rongálása, valamint ezek rendes működésének bármely cselekmény által való veszélyeztetése tilos

Tekintettel arra, hogy a sárkányozás folytán a felső villamos vezetékek állandó veszélynek vannak kitéve, a sárkányozást Arad város egész területén úgy a bel, mint a külvárosokban betiltom és miután hivatkozott szabályrendelet 5. §-a szerint a villamos vezetékek oltalmára vonatkozó rendelkezések megtartásáról való gondoskodás a családfőket, gyámokat és gondnokokat is kötelezi családjaik, gyámoltjaik és gondnokoltjaikkal szemben, figyelmeztetem nevezetteket, hogy minden esetben, midőn kiskorú egyén sárkányozás által a villamos vezetékekben kárt okoz, a kihágási eljárást a szülő, gyám, gondnok, vagy munkaadó ellen fogom megindítani.

Arad, 1910. április 7-én.

Sariot,
főkapitány.

Lapkihordók
felvétetnek
a kiadóhivatalban

Gőzmívelés

Nagyobb területek szántását kétgéprendszerű 20 névleges lóerejű új gőzekéjével, épügy mélyrigolozásokat szőlő, spárga stb. telepítésekhez előhántós gőzrigolékével igen kedvező feltételek mellett elvállal **Ortutay Gyula** bélamajori gazdasága Mezőkovácsháza (Csanád-m.)

1713

Pénztárnoknő,
ki könyvelésben és
irodai teendőkbe jártas,
azonnali alkalmazást
nyerhet
petrozsényi üzletében

Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal

Steiner Ferenc

nagykereskedőhöz **Dé vára**
küldendők. 1722

Értesítés!

Üzleti organizációnk egyszerűsítése érdekében indokoltnak láttuk több délvidéki bizományi raktárunkat összevonni és

Temesvár székhellyel Uri-utca 6. szám alatt

(Pucher kályhagyáros házában) saját cégünk alatt egy nagy központi fióktelepet létesíteni, melynek működési köre az összes délmagyarországi vármegyékre ki fog terjedni. Ez okból kifolyólag az eddig Aradon is fennállott képviselőtünköt és mintaraktárunkat szintén bezüntetjük. 6739

Temesvári fióktelepünk folyó évi május hó 1-én nyílik meg s állandóan fel lesz szerelve gyáraink kiválóan elismert összes készítményeivel és a modern mezőgazdaság céljait szolgáló legújabb speciális gépek és eszközökkel.

Kérjük a délvidéki gazdaközönseget, szíveskedjek cégünk iránt eddig tanúsított jóindulatát továbbra is fenntartani s előforduló szükséglet esetén teljes bizalommal vagy temesvári fiókunkhoz, vagy budapesti központunkhoz fordulni. Tisztelettel

Bächer Rudolf — **Melichar Ferenc**
kegyára. votógépgyára.

Megnyilt

ujjonnan legmodernebbül berendezett és felszerelt

fűszer- és csemege

üzletem

ARAD, SZABADSÁG-TÉR
Gróf Nádasdi-palota

Állandó készletet tartok:

Finom fűszerárak
Friss prágai sodar
Husneműk és felvágottak
Vaj és mindennemű sajtok
Halak, szardiniák
Konservek
Eredeti francia és magyar pezsgők
Friss töltésű ásvány- és gyógyvizek
Orosz tea, kávé és jamaikai rum
Gyümölcs és korai főzelékek
Bel- és külföldi csemege különlegességek 1525

Szolid, jutányos, gyors kiszolgálás,
kitünő tisztelettel

Hoffmann Ottó.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy Budapesten szerzett sok évi tapasztalataim után a legfinomabb izlésnek megfelelő **angol és francia**

női ruha divat termemet

május hó 8-án megnyitom.
Arad, Weitzer J.-u. 19.

Kiváló tisztelettel

Goldner Henrikné.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretség híján

házasárra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellőre, kertészre,	kulcsárra, gazdasszoyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgára, pénzbeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége,
---	--

Aki

eladni kíván

szort, magorát, ort, gyümölcsöt, gabonát,	üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy
---	--

Aki

bérbeadni kíván

birtokeket, házat, vadászterületet,	kocsit, lovat, halászatot, telket,
---	---

Aki

mindeneket vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér célt, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovátát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstneműeket kiváltak és veszek. Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 508

Házmesteri állást

keres középkorban levő gyermektelen házaspár. A férfi pintér mesterséget, szőlő és borkezelést teljesen érti. Fürj-u. 4. 1704

Lakás

2 szoba, konyha, zárt folyosó Demeter-utca 111/a. kiadó. 1706

Fűszerkereskedő segéd,

ki már nagybani üzletben alkalmazva volt, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok „Megbízható” jelíggel e lap kiadóhivatalába intézendők. 1708

Házmesternek

ajánkozik fiatal, gyermektelen házaspár. A férfi bognár mester. Cim a kiadóban. 1705

Kiadó

2 tágas műhely mellékhelyiséggel (esetleg raktárnak) augusztus hó 1-ére. Továbbá egy egész különálló ház 4 szoba fürdőszoba stb. nov. 1-ére Csernovics Péter-utca 28. szám alatt. 1725

Lakás

a Sina-utca (Kelemen-tér 6. sz. alatt) áll 4 utcai, elő. és fürdőszoba stb.-ből május 1-re kiadó. Bővebbet Dömötör máv. mérnök (üzletvezetőség) délután Wesselényi-utca 40. szám. 1724

Használt,

de jó karban lévő asztalok és székek kerti vendéglő részére megvételre kerestetnek. Cim a kiadóban. 1707

Fióküzletünkön

egy gyakorlott elárúsitónő felvétetik. Ingusz I. és fia Andrassy-tér. 671

Különbejárati

butorozott szép utcai szoba, Erzsébet királyné-körút 9. számú házban kiadó. Bővebbet Neumann M. ruhatelépén. 1712

Olcsósági vásárt

rendezek levélpapirokból tulzsfolt raktár miatt. Továbbá több ezer legkedveltebb hangjegyet fél- és harmadárban árusítok. Üzleti könyvek, papírneműek, irodai cikkek és antiquár könyvek duskészlete. Vizsgalapok legolcsóbb forrása. Kerpel Izsó könyvkereskedése, Aradon. 525

Telefon 348.

Husserl Manó

bádogos

vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Saját termésű

kitűnő minőségű gyoroki boraimat palackokban, új bor literje 28 kr., ó-bor 1906. évi 40 kr 1908. évi 84 kr-ért árusítom. Polyák Lajos, Teleky-utca 14. 1072

Szatécsüzet

jóforgalmu egyedül, vagy ugyanazon házban levő korcsmaüzlettel, tekepályával bérbeadó, vagy a ház eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1671

Kérdék

30 litertől 60 hektoliterig mindenféle nagyságban, bármily mennyiségben azonnal kaphatók Grill József kádármesternél Világos, Telefon 14. 1670

Eladó

a waggongyár műhelybontásaiból ablak üveg, alkalmas ablaküvegezésre és kerti üvegházakhoz, stb. továbbá igen jó vasablakok többféle méretben eladó. Bővebbet a helyszínen. 1666

Kiadó üzlethelyiség!

Ferenctéri polgári iskola mellett ujonnan épült házban irodának, kenyérüzletnek vagy rőfős részletüzletnek igen alkalmas modern helyiség május 1-re kiadó. Értelmezhetni Dürr Gusztáv csemege-kereskedése a Városházzal szemben. 1680

Különbejárati

modernül butorozott szobát keresek belvárosban lehetőleg fürdőszoba használattal. Cim a kiadóhivatalban.

Egy szobafestő üzlet

igen olcsón eladó Pankotán. Bővebbet Szabó Jánosnál 480 sz. házban. 1682

Eladó

egy csinosan berendezett fodrász-üzlet jó forgalmu helyen, üzletelhagyás miatt. Cim a kiadóban. 1684

Egy üzlethelyiség

József főherceg 9. sz. alatt május 1-től kiadó. Bővebbet Wild Ferenc cukrásznál. 1688

Ka cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fla könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Remington írógép

javitott, kifogástalan, olcsóért eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1630

Egy jó karban levő

himzett rongora terítő jutányosan eladó. Cim a kiadóban.

Kezdő fizetéssel

gyakornok kerestetik. Ajánlatok „Gyakornok” jelíggel a kiadóhivatalba kéretnek.

Shakácsnő,

ki jól főz és ügyes, tiszta szobaleány azonnali belépéssel kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 5 szép szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jelíggel a kiadóhivatal továbbít. 437

18 éves

csinos szőke (pékmester egyetlen leánya), 400.000 korona vagyonnal, kisse tulság, fejlett testalkatu, óhajtt mielőbb. férjhez menni tisztess. jellemű fiatal emberhez. Csakis komoly ajánlkozók kapnak választ. L. Schlesinger, Berlin 18.

182-1910. kh.

Hirdetmény.

A magyar szalmaanyaggyár r. társaság aradi cég Alsómarospart-soron levő telkén telepének Scott-féle regeneráló készülékkel való kibővítése iránt telepengedély iránt folyamodván az 1884. XVII. t. c. 27. §-a értelmében a telep helyszin tárgyalására határidőül folyó évi április hó 20-ának d. e. 11 órájára kitűzetik, melyre az érdekeltek ez uton is meghivatnak.

Arad, 1910. évi április hó 8-án.

Sarlot,

1710

főkapitány.

182-1910. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a gáji rom. kath. templom körülkerítettése iránt f. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1138 korona 31 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltást ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi március hó 29-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

